

савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

8-мы год выдання.

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЕТА.

№ 57 (1949) Чацьвер, 10-га сакавіка 1927 г.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:		ПЛАТА ЗА АБВЕСТІ:		ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:	
На 1 месяц	70 к.	За радок непарал. пасля тэксту — р. 50 к.		За 1 дакумант	85 кап.
3 "	3 р. — к.	За радок непарал. пасля тэксту 1 р. — к.		кожны дадатковы	15 "
6 "	4 р. — к.	За радок непарал. перад тэкстам 1 р. 50 к.		Беспародна і чырвоначармавы	
1 год	7 р. — к.	— Сьпешныя—на 50 проц. даражэй.		за дакумант	15 "
Зьмена адрасу: Ішпагародня — 20 к.		Звыш тарафу бярыцца 10 проц. нялогю.		За кожны дадатковы	5 "
Мясцовыя	10 к.			Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.	

Падпіска прымаяцца ў канторы газеты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. Абвесткі прымаюцца канторай газеты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў); Тэл. рэдакцыі № 478—Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў); Адрас рэдакцыі—Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў). Тэл. рэдактара № 769.—Тэл. канторы № 244.

Фашысцкая Італія, як фактар вайны.

У апошнія гады замежная палітыка Італіі робіцца больш актыўнай. Яна пачынае прымаць удзел ва ўсіх міжнародных канфліктах, прабуе стаць трацім там дзе спрачаюцца двое і г. д. У чым справа, чым гэта думачыцца?

Італія зьяўляецца краінай, якая ўсё больш набліжаецца в тыпу дзяржаў з буйнай капіталістычнай індустрыяй, яе разгортвае і пашырае, але на гэтым шляху пасунуць сваё разьвіцьцё наперад. Капіталаў яна ня вывозіць, але мае вялікую лішку рабочае сілы, якую яна хоча ўтрымаць у сабе як рэзервовую рабочую армію для таго, каб трымаць заробочную плату на нізкім узроўні. Яна таксама ня хоча, каб лішка Італьянскай рабочай сілы працавала на карысьць каго іншага.

Італьянскай буржуазіі нічога не застаецца, як са зброй адваіваць тэрыторыі на якіх Італьянскі капітал змог-бы выкарыстоўваць і экспloatаваць Італьянскіх рабочых. Яна ня мае калёніі. Яна пачала разьвівацца, яе капіталістычная дзяржава надта позна, тады, як калёніі былі ўжо падзелены. У выніку сусьветнай вайны яна таксама нічога не атрымала.

Куды-б Італія ня вступіла, шукаючы калёніі, яна ўсёды натрапіць на цэлую сыстэму эканамічных, тэрытарыяльных і палітычных адносін, якія ствараюць цэлую сетку інтарэсаў імперыялістычных дзяржаў, якія ўдзельнічалі ў падзеле Эўропы і калёніі.

Вось чаму Італія гэтак нагараюча, гэтак вадліва выступае, яна хоча выкарыстаць супрацьнасіць паміж дзяржавамі ў сваю карысьць.

Італьянскі капіталізм, шукаючы рынку, апынуўся ў вялікім крыжэсе. Ён прымушае апырацца на ўнутраны рынак, але настолькі бедны і абмежаваны, што арыентацыя на гэты рынак азначае толькі падрыхтоўку да вайны.

Што значыць для гэтай беднай сярцом краіны ўзяць на сябе праграму абмежаваньня ўзроўню, рабіць влізвымі ўсёлікі для стварэньня буйнай індустрыі, пакласьці ў аснову сваёй палітыкі прынцып эканамічнай незалежнасьці ад іншых краёў? Ці гэта не азначае працаваць, маючы ў перспэктыве вайну?

Фашызм да гэтага часу апыраўся толькі на буйную буржуазю, банкі, прамысловасьць. Але сацыяльная база фашызму зусім іншая. Фашызм вышаў з непраўд масавага руху, у якім аб'ядналіся на глебе блытанай ідэалёгіі «вайны і заваёў» дробна-буржуазныя элементы, выхадцы з сярэдняй буржуазіі, доклясаваныя і нават демаралізаваныя пралетарыі.

Што павіна было быць заваёвана? Перш за ўсё багатыя і ўлада ўнутры краіны пасля разгрому рабочае клясы і знішчэньне старых навуковых клясаў. Затым уперад на барацьбу супроць усяго сьвету пад сьцягам нацыяналізму і імперыялізму.

Першая частка праграмы выканана ў сэнсе разгрому рабочае клясы і тэрору, але і зараз фашысцкай Італіяй кіруюць магаты буйной індустрыі і фінансаў. Фашызм у іх руках павінен зрабіцца зброй прыгнечаньня рабочых, сялян і дробных буржуа.

Каб падтрымаць у шэрагах фашызму адзінства і цэльнасьць, трэба, каб другі асноўны элемент фашысцкай ідэалёгіі, — барацьба і заваёў, — быў высуцнут на першы плян, каб ён заняў рашучае значэньне ва ўсёй фашысцкай палітыцы.

Без перамог на замежных франтах фашызм існаваць ня можа. Яны яму таксама патрэбны для таго, каб адцягнуць бавую энэргію працоўных ад влісавых шляхоў барацьбы і накіраваць яе ў тагва нацыяналізму, каб даць новы рынак маладой Італьянскай прамысловасьці.

Захалчэньне Італіяй Албаніі павіна даць першай перавагу над яе ворагамі—Югаславіяй і Грэцыяй і апорны пункт для прасоўваньня на Блізкім Усход і базу для марской магутнасьці.

Падобна таму, як ангельскаму імперыялізму ўсёроўна з ім ваяваць, толькі-б аднавіць свой страчаны аўтарытэт, гэтак сама Італьянскаму фашызму патрэбна вайна, бо гэта яго істота, гэта яго праграма. Першыя ўдары фашызму будуць на

Рабочыя масы на барацьбу з бюракратызмам.

Адова ЦКК—РСІ і УЦСЛС.

МАСКВА, 8-Ш. [У адоўве да ўсіх прафарганізацый, сяброў прафсаюзаў і органаў кантрольных камісій і РСІ за подпісам старшыні ЦКК УсеБП(б) і наркома РСІ СССР Орджонікідзе і старшыні УЦСПС Томскага зазначаецца, што «для вырашэньня задач сацыялістычнага будаўліцтва нам патрэбен дзяржаўны апарат танны, глыбока зьвязаны з масамі, здольны хутка і правільна разьвіваць паўстаючыя чарговыя пытаньні. Цяпер усе бюракратычныя замашкі ў дзяржаўным апарате могуць быць сур'ёзна перашкодаю нашаму сацыялістычнаму, культурнаму і гаспадарчаму разьвіцьцю.

Шлях да перамогі над гэтымі бюракратычнымі замашкамі паказан Леніным: «Якім-жа іншым чынам можна спыніць бюракратызм, як не прыцягненьнем рабочых і сялян»...

«Калі мы хочам змагацца з бюракратызмам, дык мы павінны прыцягнуць да гэтага нізкі. Мы павінны ведаць, які вопыт быў на такой-та фабрыцы, ці заводзе, што было імі зроблена, каб прагнаць такіх-та бюракратаў».

Каб наладзіць сугоўную і ўгодную між РСІ і прафсаюзамі барацьбу з бюракратызмам скажэньнем савецкага апарату, а таксама каб прыцягнуць да гэтага барацьбы шырокія масы працоўных—гаворыцца ў адоўве—ЦКК УсеБП(б) НБ РСІ і УЦСЛС прапануюць наступнае:

1) Рабоча-Сялянская інспэкцыя і яе мясцовыя органы павінны ўцягваць у сваю працу арганізаваныя ў прафсаюзы рабочыя масы праз сыстэму прафэсійна-навуковых саюзаў, пачынаючы з заводскіх камітэтаў, вытворчых нарад, мясцоваму і эканамічна-місіі. У сваёй штодзённай чарговай працы органы РСІ абавязаны прыцягваць да сыстэматычнага ўдзелу ў ёй рабочых і служачых тых устаноў і прадпрыемстваў, працу якіх РСІ выпраўляе;

2) прафсаюзныя органы павінны мабілізаваць рабочыя масы для выяўленьня

і барацьбы з «канкрэтнымі насіццямі бюракратычнага зла». Трэба стварыць у кожнага працоўнага ўпэўненне ў тым, што яго абавязак з кожным заўважаным ім выпадкам страшэннае валакіты ці бюракратычнага зьдзеку. Рабочы павінен ведаць, што яго абавязак у кожным такім выпадку не маўчаць, прыкрываючы тое ці іншае бюракратычнае зло, а дамагацца выпраўленьня, грунтуючыся на савецкім законе, зьвяртаючыся за дапамогай да саюзу і да РСІ;

3) наркаматы РСІ саюзных рэспублік і іх мясцовыя органы павінны прыцягнуць прафсаюзы да распрацоўкі плянаў сваёй працы. Шырока праводзіць даклады РСІ аб фальшывых аб'явадзеньнях на масавых сходах рабочых і служачых;

4) у барацьбе з валакітай і бюракратызмам савецкага апарату, прафсаюзы павінны зьвяртацца за дапамогай да кантрольных камісій—РСІ, а апошнія павінны ўсямерна выкарыстаць скаргі прафсаюзаў на недахопы савецкага апарату, ўжываючы неабходныя захады да іх зьнішчэньня. У гэтых мэтах асабліва важна ажыцьці дзейнасьць існуючых пры РСІ бюро скаргаў, прыцягваючы да разбору скаргаў прадстаўнікоў рабочых і сялян;

5) для ўстанавленьня сталае дзелавога сувязі між кантрольнымі камісіямі—РСІ і прафсаюзамі неабходна ажыцьціць зьверну да нізу ўзаемны ўдзел членаў прэзыдыумаў НК—РСІ на пасяджэньнях прэзыдыумаў губпрафсаветаў, асобных прафсаюзаў і наадварот;

6) УЦСПС і ЦКК зьвяртае асаблівую ўвагу ўсіх органаў прафсаюзнага друку на неабходнасьць сыстэматычна асьвятляць працу кантрольных камісій і РСІ для ўзмацненьня барацьбы друку з бюракратычнымі скажэньнямі ў савецкім апарате.

ТРЫВОГА НА БАЛКАНАХ

ПАРЫЖ. На Балканах пануе трывога, у зьвязку з упартымі чуткамі аб падрыхтоўцы вайсковага наступу на Балканскую поўвыспу з боку Італіі.

З Будапэста паведамляюць, што Мусаліні вясной мае намер пры дапамозе албанскага прэзыдэнта Ахмэда-Зогу высадыць дэсант у Албаніі. Абапіраючыся на прысутнасьць Італьянскага дэсантнага корпусу на Балканскай паўвысале, Мусаліні напале Югаславіі ўльтыматум, у якім запатрабуе цэлы шэраг уступак.

„Лібэральная палітыка“ Чэмбэрлена ў адносінах Кітаю і СССР.

БЭРЛІН, 8-3. У гутарцы з прадстаўнікам друку ў Жэневе Чэмбэрлен на пададзеныя яму запытаньні завіў, што Англія праводзіць «лібэральную палітыку» ў дачыньні да нацыянальнага руху ў Кітаі і прынае, што сучасныя ўмовы з Кітаем застарэлі. Гэтыя ўмовы павінны быць заменены новымі, як толькі ў Кітаі будзе складзены новы агульны для ўсяго краю ўрад, а таксама спыніцца грамадзяная вайна.

На запытаньне наконт англа-савецкіх дачыньняў Чэмбэрлен адказаў: «Нашы дачыньні з Савецкім Саюзам зараз дрэнныя. Аднак савецкага ўраду на ангельскую ноту мяне ніколі ня здзівіў. Варожая палітыка савецкага ўраду робіць палепшаньне англа-савецкіх дачыньняў надзвычайна цяжкім. Зараз зьмяніць сучаснае становішча могуць толькі факты, а ня словы. Я лічу патрэбным адзначыць, што Англія ўжо даўно паслала-б ноту савецкаму ўраду, каб ня лічыла патрэбным магчыма больш выжыдаць з асацыяўленьнем гэтага мерапрыемства, бяручы пад увагу няўстойчыяе становішча Эўропы і імкнучыся ўхіліцца ад новага абвострэння гэтае няўстойчыясці. Што-ж да тымчыць намеру Англіі скласьці прафсавецкі фронт дзяржаў, дык я адхіляю гэты намер у мінулым, сучасным і будучым».

Напярэдадні поўнага разгрому шаньдунскага войска.

ПРАВІНЦЫЯ АНЬХОЙ АМАЛЬ ВЫЗВАЛЕНА АД ШАНЬДУНЦАЎ.

Чжан-Цзун-Чан будзе біты.

Большая частка правінцыі Аньхой у руках кантонцаў.

НЬЮ-ЁРК, 7-3. Шанхайскі карэспандэнт «Асапшэйтэд Прэс» паведамляе: «Робіцца ўсё больш іскравым, што Чжан-Цзун-Чан ня мае магчымасьці справіцца з нацыяналістамі ні ў адносінах прапаганды, ні на фронце. Нацыяналісты сацьміраджаюць, што ў іх руках знаходзіцца большая частка правінцыі Аньхой аж да Лучжоу, які знаходзіцца ў 150 км. на простае лініі на поўнач ад Анцзіна. У руках Чжан-Цзун-Чана яшчэ знаходзіцца паўночна-ўсходняя частка правінцыі, у тым ліку і Цянь-Цзэнь-Цуаўская чыгунка.

Губарнатар правінцыі Аньхой перайшоў на бок нацыяналістаў.

НЬЮ-ЁРК, 8-Ш. Згодна паведамленьняў з Шанхаю, нацыянальныя войскі ўзялі Вуху (на рэчыцы Янцзы, у паўночна-ўсходняй частцы правінцыі Аньхой). Губарнатар гэтак правінцыі перайшоў на бок нацыянальнага ўраду, і яго войскі разам з нацыянальнымі войскамі, заняўшымі Вуху, нагараюць Чжан-Цзун-Чану з тылу.

Балканах,—гэта парахавы склеп, які ў кожную мінуту можа ўзарвацца. Італьянскі фашызм, які мае вельмі мала інтарэсаў у Албаніі, таксама туды паслае свой флёт. У наступе, які рыхтуецца на СССР, мы магчыма таксама ўбачым Італію ў першых шэрагах.

Фашызм—гэта вайна, да якой ўзмоцнена Італія рыхтуецца. Калі летась удалося стрымаць пачатак вайны паміж Францыяй і Італіяй дык гэта лічэ ня значыць, што яе ня будзе. Яна на ўсіх парах рыхтуецца, яна будзе.

Далейшы напор мундэнцаў на войска У-Пэй-Фу.

ПЕКІН, 7-Ш. Агенцтва «Хуан-Гао» паведамляе, што пасля моцнае артылерыйскае бойкі, якая цягнулася цэлую ноч, мундэнцы фарсіравалі Жоўтую рэчку і перайшлі ў яе цэнтр. Чжылійскія войскі адступілі.

Апошнія папярэджаньне У-Пэй-Фу ад Мундэну.

ПЕКІН, 7-Ш. Тры мундэнскія генэралы паслалі тэлеграму У-Пэй-Фу, у якой завіляюць, што ён не павінен працівіцца прасоўваньню мундэнскіх войск у Хэнань.

У ШАНХАІ 15.000 ЧУЖАЗЕМНАГА ВОЙСКА.

ШАНХАЙ, 7-Ш. Агульным лік чужаземных войск у Шанхаі вызначаецца ў 15.000 чалавек, ня лічачы паліцыі і дабрахотніцкіх атрадаў.

Што датычыць узброеных сіл Злучаных Штатаў, дык агульнае колькасьць марское пяхоты складае 2 з пал. тыс. чалавек, якія знаходзяцца на ваянных суднах. Лік ваянных суднаў Злучаных Штатаў дасягае 12.

Японскія сілы складаюцца з 3.000 марское пяхоты, разьмешчанае на суднах.

Францускія сілы складаюць 400 чалавек марское пяхоты, апроч экіпажу 4 ваянных суднаў. У гэты лік не ўваходзяць аманіты, надаўна далучаныя да паліцэйскіх сіл французскае канцэсіі.

Італія мае 200 чал. марское пяхоты, якія высадзіліся разам з ангельскімі сіламі і ахоўваюць граніцы міжнароднага кварталу. Апрача

«Чжан-Цзю-Ліп—гаворыцца ў тэлеграме—ніколі не адмаўляўся ад саюзу з вамі і зараз гатоў з вамі супрацоўнічаць. Вы некалькі раз заўважлі аб сваёй гатоўнасьці атакаваць ворага, але ніколі гэтага не ажыцьцілялі. Мундэн не падарыць, каб гарады ў правінцыі Хэнань, маючы значэньне стратэгічных пунктаў, заставаліся і надалей у руках тых, хто жадае быць заслонаю для чырвоных».

Гэтая тэлеграма ацэньваецца ў палітычных колах, як апошняе папярэджаньне У-Пэй-Фу.

Імпэрыялісты Англіі і Амэрыкі сьпеліся.

НЬЮ-ЁРК, 8-3. Ангельскі крейсер, нібы з прычыны таго, што Злучаныя Штаты згадзіліся гарантаваць недатычнасьць ангельскіх грамадзян у Нікарагуа, пакінуў берагі апошняе, хоць становішча ўнутры краю не зьмянілася. Падмаваньні з Злучаных Штатаў ня прыбылі.

Паказальна, што адпільчэангельскіх крейсераў у Нікарагуа супадае з парадом войск Злучаных Штатаў у Шанхаі. Гэта пацьвярджае версію, што ангельская дэманстрацыя ў Нікарагуа мела мэтай прымусьціць Злучаныя Штаты ўдзельнічаць у шанхайскай інтэрвенцыі.

ПЕРАМОВЫ ПЕКІНУ З АНГЛІЯЙ НЕ АБЯЦАЮЦЬ ПОСЬПЕХУ.

ПЕКІН, 7-Ш. Напярэдня перамовы між пекінскім урадам і ангельскім пасланьнікам у Пекіне Лемпсонам на пытаньні аб звароце Цянь-цзінскае канцэсіі выклілі буйныя разгалоскі між ўгаворнымі бакамі. Разгалоскі жыва аб-

гаварваюцца ў кітайскіх грамадзкіх колах, значаючых, што Англія ў Ханькоў уступіла перад сілай; у Пекіне яна-ж прадаўжае быць негаворчымае саглым, што пекінскі ўрад карыстаецца толькі дыплём. метадамі ўздзейнічальна.

Дадатковыя асыгнаванні на пасылку ангельскіх войск у Кітай.

Рабочая фракцыя палаты вобшчын галасавала супроць асыгнаванняў і патрабавала прызнаць нацыянальны ўрад Кітаю.

ЛЕНДАН, 8-Ш. Агенцтва Рэйтэра паведамляе, што ў часе спрэчак у палате вобшчын на пытанні аб дадатковым асыгнаванні 960 тысяч стэрлінгаў на выдаткі на пасылку войска ў Кітай выступіў дэпутат рабочае партыі Кліўнс. Ён зазначыў, што, водгук яго думкі, кітайскія патрабаванні ў тым выглядзе, якія фармулююцца ў сучасны момант, зьяўляюцца спраўдлівымі і разумнымі. Зазначыўшы, што заява аб ангельскага гандлю ў Кітаі глумачыцца палітыкаю Англіі ў Кітаі, Кліўнс заявіў: «Натуральна, калі на партыйных прычынах кажаць, што ангельскі гандаль зруйнаваны савецкаю прапагандаю. Але, калі ангельская рэпутацыя ў любой частцы свету ня можа процістаяць проці савецкае прапаганды, дык тым горш для ангельскай рэпутацыі».

Дэпутат рабочае партыі Вэджвуд дамагаўся, каб Англія прызнала паўднёвы ўрад у якасці ўраду ўсяго Кітаю. Калі на лаўках кансерватыўнае партыі пачуліся выгукі: «Чаму?»—Вэджвуд адказаў: «Таму, што паўднёвы ўрад зьяўляецца менш мілітарысцым і больш дэмакратычным, таму, што ён прасяе нут больш высокімі ідэаламі, чымся тыраны, якія пануюць у іных частках Кітаю. Рабочая партыя спадзяецца, што паўднёвы ўрад будзе з поспехам разьвіваць сваю чынасць».

Вайсковы міністр Вортінгтон Эванс, які адказаў ад імя ўраду, зазначыў: «Пасылка ангельскага войска ў Кітай не зьяўляецца выклікам. Гэтае войска зробіць Шанхай досыць моцным, каб на яго не нападзілі. Калі-ж ніякіх нападаў ня будзе, дык войска, як відаць, ня будзе выкарыстана. Падзеі апошніх некалькіх тыдняў паказалі, што палітыка ангельскага ўраду была правільнаю».

Дадатковае асыгнаванне было ўхвалена большасцю 303-х галасоў проці 124-х.

Закон аб мілітарызацыі Францыі.

Сацыялісты—верныя абаронцы імперыялізму.

ПАРЫЖ, 7-Ш. Агенцтва Гавас паведамляе, што палата дэпутатаў большасцю 500 проці 31 галасу ўхваліла законапраэкт аб арганізацыі нацыі ў часе вайны.

Пры абгаворы законапраекту камуністычны дэпутат Рэно Жан падкрэсліў нацыянальную варажасць пралетарыяту да вайны і да падрыхтоўкі не шляхам узброення і высунуў лёзунг ператварэння вайны імперыялістычнае ў вайну грамадзянскую.

Марці востра крытыкаваў дадзенае ўладзе права ўжываць усе меры для падтрыманьня

неабходнага настрою ў краі. Марці зазначыў, што такая пастава раўнамоцна дазволу арыштоўваць і забіваць кіраўнікоў рабочага руху і што на падставе гэтага артыкулу можна лічыць законным і забойства Жорэса. Прапанова камуністаў адзначыць у законе, што частковыя мабілізацыі на можа абвешчацца для барацьбы з забастоўкамі, адхілена 400 галасамі проці 130.

Прці паправак камуністаў галасавалі ўсе, у тым ліку і сацыялісты.

Новыя моцны земляздрыг у Японіі.

Зруйнавана 4 гарады.—Загінула некалькі тысяч чалавек.

ТОКІЁ, 8-Ш. Агенцтва Шыбуна Рэнго паведамляе: «Ванчакковых афіцыйных лічбавых даных навоцт вынікаў земляздрыгу пакуль што няма. Аднак, японскія весткі кажуць, што 4 гарады зруйнавана дашчэнтку; у трох гарадох, якія знаходзяцца недалёка ад эпіцэнтру земляздрыгу, ёсць вялікі лік ахвяр; агульны лік сьмяротных выпадкаў згодна прыблізных палікаў дасягае некалькіх тысяч. Нададаны весткі аб новых частых падземных штурхах, якія, аднак, абыйшліся без ахвяр».

ТОКІЁ, 9-Ш. Водгук апошніх вестах, нададзенах губарнатару правінцыі Кіото, агульны лік пацярпелых ад земляздрыгу ў гэтай правінцыі складае 4774 чалавек, з якіх 1699 чалавек забіта.

У адной толькі акрузе Танго, правінцыі Кіото зруйнавана і спалена 7175 дамоў.

Усеагульная забастоўка польскіх тэкстыльшчыкаў.

ВАРШАВА, 8-Ш. 8-га сакавіка раніцай па ўсёй Польшчы пачалася забастоўка тэкстыльшчыкаў, у якой бярэ ўдзел каля 180.000 рабочых. Спыніліся тэкстыльныя фабрыкі ў Лодзі, Азяркове, Петракове, Тамашэве, Жэрардаве і інш. гарадох.

Стычка бастуючых з паліцыяй.

ВАРШАВА, 8-Ш. У Чэнстахове адбылася стычка беспрацоўных з паліцыяй: паранена 15 рабочых.

48 гадоў астрогу.

ВАРШАВА, 8-Ш. Люблінскі суд ухваліў прысуд на справе 42 абвінавачаных у «камуністычнай дзейнасці». 18 падсудных прысуджаны да турэмнага зьнявольна ў агульнай складанасці на 48 гадоў, рэшта—апраўданы.

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

Фінансаваньне дзяржаўнае прамысловасці.

МАСКВА, 9-3. Саюзны СНК і Савет Працы і абароны канчаткова ўстанавіў фінансаваньне дзяржаўнае прамысловасці, падначаленае ВСНГ СССР і яго рэспубліканскім і масцовым установам без электрабудаўніцтва, але з далучэньнем «Днепрастрою», у такіх разьмерах: па агульна-дзяржаўным бюджэце—451.500.000 р., па цэнтральным камунальным банку—54.600.000 р., па прамбанку (доўгатэрміновыя пазыкі) —

52.300.000 р. Усе гэтыя сумы разьмеркаваны між асобнымі рэспублікамі і галінамі прамысловасці.

МАСКВА, 8-Ш. Дзяржаўны банк даў за чатыры месяцы сёлетняга году дзяржаўнай прамысловасці 141.800.000 руб., г. зн. дзьве трэці сумы крэдытаваньня ўсёй народнай гаспадаркі за гэты тэрмін.

Краязнаўчы музэй у Фрунзе.

ФРУНЗЭ, 6-Ш. У доме, у якім нарадзіўся і жыў т. Фрунзэ, адчыніўся краязнаўчы музэй. У будынку музэю выставлены экспанаты, якія адносяцца да вучнёўскіх гадоў памёршага правадыра.

Казакізацыя.

АЛМА-АТА. У Цэгусуйскай губэрні ўстаноўлены тэрміны пераходу савецкіх устаноў на казакскую мову. Поўны пераход павінен быць зроблен праз паўтара гады. Губэрскі аддзел народнае асьветы арганізуе курсы казакскае мовы на 800 чалавек.

Нішчыцца лес.

ТАМБОУ, 4-Ш. Ня спыняюцца масавае знішчэньне лясоў мясцовага значэньня. Ад часу перадачы лясоў сільнаму лесу зьнішчана, прыкладна, на 500.000 руб. Сельская ўлада нічога ня робіць. Пракуратура ўжыла шэраг расшучых мер для знішчэньня лесаграбства.

Новыя вялікі санаторыі.

НАВАРАСЕЙСК, 4-Ш. У гэтым годзе на Курорце Мадэста распачынецца пабудова вялікага санаторыя на 100 ложкаў і готэлю на 150 пакояў. Пабудова гэтых будынкаў будзе каштаваць 2.500 т. руб. і будзе скончана ў жніўні.

Пераселены на Сахаліні.

УЛАДЗІВАСТОК, 9-Ш. У Приморскую перасяленчую кампанію пададзена заяваў на перасяленьне на высу Сахаліні на 250 сем'яў—1150 едакоў, пераважна сьляня Амурскіе і Іркуцкае акруг. Заяўні падаюцца далей. У сёлетнім годзе для перасяленцаў на Сахаліні адводзіцца 778 душавых частак.

Вынаходна ў хлебачэпнай справе.

ЛЕНІНГРАД, 8-Ш. Інжэнэр Джогораў вынашоў механічную печ для выпечкі хлеба, каштоўнасьць якое ў тым, што яна апальваецца адзін раз у суткі, а пасля 18-20 гадзін у ёй можна пачы хлеб без ападу. Гэта дасяць эканомію на 50 проц. на адным толькі апале, у параўнаньні з існуючымі печамі. Печ можа выпечы 80 пуд. у той час, як існуючыя печы даюць ня больш 25 пуд. у гадзіну. Апальваецца печ дрэвам, вугалем і газам.

Пуск найбольшага ў СССР млына.

НІЖНІ НОЎГАРАД, 9-Ш. Пасля 10-цігадовага пералынку пущаюць у ход найбольш буйны ў СССР млын Хлебпрадукту. Кожны месяц млын будзе выпушчаць на рынак мільён пуд. мукі. У сёлетнім годзе млын перапрацоўвае 7 з паловаю млн. пуд. абажжа. Хлеб будзе дастаўляцца Маскве і суседнім губэрням.

Сусьветны пралетарыят—наш саюзнік.

Апрача унутраных супярэчэньняў, існуючых паміж імперыялістамі, якія не дазваляюць ім арганізавацца адзіным фронтам супроць нас, ёсць яшчэ адна дзейная і досыць аўтарытэтная сіла, якая дзейнічае ў тылу нашых ворагаў, на нашу карысьць,—гэта сусьветны пралетарыят.

Рост спачуваньня сусьветнага пралетарыяту да нашага Саюзу, яго імкненьне да нас і спачуваньне ўсяму нашаму будаўніцтву, не дазваляе імперыялістам адразу кінуцца на нас. Становіцца і настроі рабочае клясы Англіі ўсім вядомы. Калі яна і пацярпела ў вялікай забастоўцы, забастоўка ўсё-ж азнавае ўздым рабочага руху Англіі на вышэйшым ступень. Што датычыцца Эўропы, дык тут так званая капіталістычная рацыяналізацыя, асабліва ў Нямеччыне, яшчэ больш рэвалюцыянізуе пралетарыят. Абшчэньне працоўных мас пасля вайны, прадаўжэньне тэрміну рабочага дню, зьніжэньне заробатнай платы, павышэньне падаткаў, высокія цэны, вайсковая беспрацоўная армія,—усе гэтыя вынікі капіталістычнай рацыяналізацыі б'юць па рабочай клясе і павышаюць яе палітычную актыўнасьць у барацьбе супроць капіталізму.

Пры гэтым становішчы ўнутры буржуазных краін імперыялістам ужо ня так лёгка выступіць супроць нас. Першаацаровай задачай для іх зусім зьяўляецца належная апрацоўка ў імперыялістычным духу сусьветнага пралетарыяту. І зразумела, што вырашэньне гэтай задачы буржуазія дэручае нікому іншаму, як сацыял-дэмакратычным правадырам і прафсаюзным бюракратам. Чым мацней і выразней выказваюцца сымпаты пралетарыяту да нас, тым

на большыя правакацыі пущаюцца сацыял-адраднікі для таго, каб перамяніць думку аб СССР.

Нямечкі пралетарыят у шэрагу боек загартваў сваю сувязь і салідарнасьць з пралетарыятам СССР, вась чаму імяна ў Нямеччыне правадыры сацыял-дэмакратыі павялі самае жорсткае выступленьне, каб апаніць СССР у вачох замежнага пралетарыяту. Зусім не выпадкова, што ва ўсіх паворных паводзінах II-га Інтэрнацыяналу адносна СССР, адна з найбольш паворных роляў выконвае нямечкая сацыял-дэмакратыя. Зусім не выпадкова, што «Фрэнкфурт» (газета нямечкіх сац.-дэм.) у сваёй лаянцы на СССР ідзе куды далей нават буржуазных газет і зусім не выпадкова, што ангельская контр-разьведка лічыць правадыроў нямечкай сацыял-дэмакратыі Шейдмана і Носке аднымі з лепшых сваіх агентаў.

З гэтага пункту погляду можна і треба зазначаць так званую «гранатную кампанію», якую з гэтай лютасцю праводзілі сац. адраднікі ў апошні месяцы. (Нашы газэты ў свой час паведамылі аб правакацыйных вестках сацыял-дэмакратычнай прэсы, што СССР нібы пасылае гранаты ў Нямеччыну для падаўленьня рабочых непарадкаў. Нават буржуазныя друк і той не падтрымаў гэтую правакацыю). Асноўны прыём гэтай правакацыі заключалеца ў тым, каб стварыць гэты настрой, што Чырвоная армія ўзмацняе сваё ўзброеньне, што СССР паліапае сваю ваенную тэхніку, што СССР зьбіраецца напацьці «на мірную, «абязброеную» буржуазную Эўропу.

Ці треба яшчэ дадаць, што адсюль вынікае асноўны вывад, яго хочучь паднесці ня-

мечкаму пралетарыяту, што яму няма чаго впацаціцца аб СССР, бо ён ня толькі ня лепш, а нават горш іных імперыялістычных дзяржаў. Хочучь пераканаць нямечкі пралетарыят, што ў яго інтарэсы ўваходзіць інтэрвенцыя, вайна супроць СССР.

Калі Нямеччына зараз знаходзіцца ў першым перыядзе, дык ангельская буржуазія—арганізатар выступленьня супроць СССР, адносна свайго пралетарыяту пераходзіць да больш расшучых дзей. Паласа агітацый, часовых адступленьняў, зьмянілася пераходам буржуазіі ў наступленьне на пралетарыят на ўсім фронце. Пакуль што яшчэ афіцыйнага закону няма, але ангельскі ўрад унёс у парламент законапраэкт аб абмежаваньні правоў прафсаюзаў, галоўным чынам, у сьне забароны арганізацыі агульных забастоўкаў.

Пакуль што буржуазія вядзе падрыхтоўчую працу. У метах уздзеянна на «грамадзкую думку» буржуазны друк спрабуе стварыць гэты настрой, што нібы ўнутры прафсаюзаў пануе настрой за абмежаваньне іх правоў. «Таймс» піша, што «ўнутры прафсаюзаў наглядзецца незадавальненьне сучасным становішчам рэчаў». Праўда, «Дейлі Геральд» цьвердзіць, што «ўся гэтая балбятня адносна трэбаваньня правядзеньня рэформы з боку самых членаў прафсаюзаў ня мае ніякай падставы».

Ня цяжка бачыць, што кансерватары разьлічваюць, калі не на падтрыманьне, дык на пасылку адносіны правадыроў прафсаюзаў у выпадку выступленьня кансерватыўнага ўраду на рабочыя арганізацыі.

У сувязі з гэтай-жа падрыхтоўкай атакі на прафсаюзны асяродкі і жорсткага траўля ка-

«Таймс» піша: «Камуністы і рух меншасці, пад абаронай якога камуністы робяць спробы захапіць у свае рукі кіраўніцтва прафсаюзным рухам, адкрыта выказваюць свае намеры выклікаць новую ўсеагульную забастоўку па Маскоўскаму прыкладу і далей «Таймс» па сярбоўску напамінае «благаразумным правадырам»: «Яны (г. зн. камуністы) ненавідзяць лідэраў, якія выказваюць больш памераньня тэндэнцыі, усяюю спробу кампрамісу, яны вклеймяць назвай здрадніцтва да рабочае клясы».

Гэтыя выступленьні буржуазных газет знаходзяць спачувачы водгук у выступленьнях правадыроў тыпа Ходжэса.

Ангельская кампартыя, ўсе рэвалюцыяныя элементы, якія вядуць актыўную кампанію супроць вайны, толькі яны арганізоўваюць пралетарыят, каб даць адпор кансерватарам у іх наступе на прафсаюзны.

Ня зьвязваць небясьпеку вайны з наступленьнем на прафсаюзны ніяк нельга, бо адно шчыльна зьвязана з другім.

Гэтка-ж кампанія падобна нямечкай і ангельскай праводзіцца і ў іных буржуазных краінах, усе яны маюць адну мэту: падрыхтаваць супроць СССР і камуністаў, аслабіць і разграміць сусьветны рабочы рух. Буржуазія ня можа пачаць вайну супроць нас, пакуль яна не забясьпечыць сабе тылу. А гэта значыць пры дапамозе сацыял-адраднікаў прымусяць пралетарыят на «індустрыяльны мір» і прыняць удзел у выступленьні супроць СССР.

Сусьветны пралетарыят пакажа, што ўсе іх пільны праваліцца аб яго стойкасьць.

Як адзначан Міжнародны жаночы дзень на СССР.

ТАШКЕНТ, 8-3. Міжнародны дзень работніц праходзіць у Ташкенце пад лозунгам «за вышывальне жанчын Усходу». У старым горадзе арганізаваліся сямейныя вечары, на якіх жанчыны прысутнічалі разам з мужчынамі. Сотні жанчын сядуць баранджу і задзіляюць, што яны будуць хадзіць в адкрытым тварам. Найбольш несвядомыя элементы ўсялякім чынам перашкаджаюць здыманню баранджы.

ЦВК Узбекістану ўхваліў пастанову, якая дазваляе судам вырашаць справы аб вышывае жанчын, зьявіўшых баранджу, у першую чаргу і в абавязковым удзеле прадстаўніца прауратуры.

МАСКВА. У міжнародны дзень работніцы ў Аляксандраўску на Сахаліне адчынілася дзіцячая кансультацыя і куток мамеры і дзіціці.

У Крыме жаночы дзень адзначан адчыненнем у гарадох і вёсках асяляў, дакторскіх кансультацый, кутоў усходняе жанчыны і грамадзкіх сталовак.

У Омску ў дзень работніцы адчыненыя малочная кухня, дзіцячыя асялі для 50 дзяцей, а пры сухотніцкім дыспансэры начны санаторы для работніц на 15 ложкаў. У трох раённых сёлах адчынены дзіцячыя кансультацыі.

Дасягненні ў працы КП(б)У.

ХАРКАЎ. З 26 лютага да 3 сакавіка адбыўся аб'яднаны пленум ЦК і ЦКК кампартыі Украіны. На дакладзе Патроўскага аб працы пленуму ЦК УсеКП(б) пленум поўнасьцю далучыўся да рашэньняў ЦК УсеКП і ўхваліў іх да віраўніцтва і няўхільнага ажыццяўленьня.

На дакладзе Кагановіча аб працы палітбюро ЦК УсеКП(б) выступіла ў спрэчках 41 чалав., якія былі цалкам салідарны в палітычна лінію палітбюро. На дакладзе Кагановіча была ўхвалена рэзалюцыя, у якой гаворыцца: «Пленум поўнасьцю падзяляе і ўхваліў палітычную і арганізацыйную лінію і практычную працу палітбюро. Пленум са здавольнем сьцьвярджае бязумоўныя дасягненні партарганізацыі Украіны ў справе віраўніцтва працаў, у справе разьвіцьця прамысловасьці і палешаньня і пашырэння віраўніцтва масамі, пасьпяхоўнага правядзеньня нацыянальнае палітыкі ў справе ідэавага згуртаваньня і арганізацыйнага ўмацаваньня партыйнае арганізацыі Украіны на глебе левізму, пасьпяхоўнага зьнішчэньня апазіцыйных ухілаў у агульнапартыйных і нацыянальных пытаннях».

ХРОНІКА ЛЮТАСКАЕ РЭВАЛЮЦЫІ 1917 ГОДУ.

23-га лютага (8 сакавіка).

У Пецярбурзе пачаліся забастоўкі. Баставала да 50 прадпрыемстваў, прыблізна 90 тысяч работчых. Баяны настроі вылілі ў дэманстрацыі, мітынгі і сьхваткі в паліцыі. Маса жанчын (ня толькі работніц) рухалася да гарадской думы в тэравальнем «хлеба». У розных частках гораду зьявіліся чырвоныя сьцягі з рэвалюцыйнымі надпісамі і тэравальнем зьяўжэньня самадзяржаў і спыненьня ваймы. Гадзін з 4 дня на Іжнэарнай, Садовой, Неўскім рабочыя застанавілі трамвай. Вуліцы былі перапоўнены паліцыяй, коннымі гарадавымі, якія ўраваліся на трауар і білі натоўп нагайкамі. На Неўскім ўзад і ўперад гардавалі казакі в пікамі. Толькі да 10 гадзіны вечара ўсе супакоілася, вуліцы адуэцелі.

Міністр унутраных спраў Пратапопаў папрасіў Хабалава (начальніка Пецярб. ваеннага воўкруту) выпусціць адову да насяленьня аб тым, што хлеб ёсьць. Запасы гораду і ўпаўнаважанага (Вэйса) дасягалі 500 тыс. пуд. жытняе і пшоннае мукі. Хабалаў запатрабаваў ад Вэйса, каб ён павялічыў водпуск мукі. Вэйс адказаў, што трэба быць асцярожным і завіў, што ў некаторых прыватных крамах ёсьць мук.

24 лютага (9 сакавіка).

У Пецярбурзе баставала да 200 тыс. работчых. Натоўп народу ў працягу ўсяго дня зьбіраўся ў розных частках гораду, хоць умоўна разналіны паліцыяй, пешымі і коннымі часьцімі. На мясцох стаялі заставы, маса народу ішла з Выбарскае стараны на лёдзе. Ваенны міністр Бяляў запрапановаў начальніку ваеннага воўкруту Хабалаву страляць на тых, што пераходзілі Няву, але так, каб кулі лажыліся сьпераду іх. Хоць Хабалаў і не аддаў загаду, асобныя выпаткі страляніны ўсёгі былі. У 3 гадзіны днём на Знаменскі пляц праваўся натоўп, разаннаў гарадавых і паліцыйскіх мітынг ія помнікі Аляксандру III. Сярод воўкілаў «няхай жыве рэспубліка», «прэч паліцыю», раздаваліся воўкі

Аб практычных мерапрыёмствах па зьніжэньню цэн.

У сучасны момант аснаўной задачай зьяўляецца поўнае і сваячасовае правядзеньне ў жыцьце дырэктыў партыі на зьніжэньню цэн.

Было-б памылкай думаць, што адзін наркамат, або якая небудзь другая цэнтральная ўстанова поўнасьцю правядзе гэта зьніжэньне цэн без удзелу самых шырокіх колаў нашае партыі работчых і сялян.

Пытаньне аб правядзеньні зьніжэньня цэн зьяўляецца важнейшай задачай ўсяе партыі, ўсяе рабочае класы. У гэтай працы мы сплачаем шэраг труднасьцяў, зьвязаных са скарачэньнем гандлёвых і накладных выдаткаў, спрашчэньнем і зьмяньшэньнем гандлёвых апаратаў, скарачэньнем штатаў і г. д. З гэтае прычыны надзісь павінен быць пачына большы.

Зараз няма патрэбы ствараць новыя формы, праз якія будуць прыцягвацца масы да пытаньня аб зьніжэньні цэн; гэтыя формы ёсьць; а ўласна рэвізійныя і крамныя камісіі пры кааператывах, упаўнаважаныя, эканомкамісіі, гандлёва-кааператывныя сьвяцкі гарсаветаў, РВБ, сельсаветаў і г. д. Трэба дабіцца таго, каб гэтыя арганізацыі працавалі сыстэматычна, каб іх прэвядуць, а таксама партыйныя, савецкія, кааператывныя і прафэсійнальныя арганізацыі зьбіралі гэтымі арганізацыямі.

Асноўная задача ў працы грамадзкіх арганізацый складаецца з таго, каб усю працу яны навіравалі ў практычнае русло, каб замест адносных агульных разважанняў перайшлі да вырашэньня пачасных выдаткаў, скарачэньню пачасных выдаткаў і г. д. Замест вялікіх рэвалюцыйскіх цыпер трэба вырашаць, дзе, колькі і як можна зэканоміць, скарачыць і г. д.

Гандлёва-кааператывныя сьвяцкі гарсавету, РВБ і сельсаветаў, а таксама крамныя і рэвізійныя камісіі ў першую чаргу павіны праводзіць сваю працу па наступных асноўных пытаньнях:

1) Сыстэматычна правяраць (напр. раз у месяц), наколькі выконваецца гандлёвымі арганізацыямі ўстанавленьне гранічных налічэньняў, ці няма выпадкаў павялічэньня цэны вышэй узроўню, вызначанага рэгулюючымі арганізацыямі.

2) Праводзіць вывучэньне калькуляцый пачасных стацей гандлёвых і накладных выдаткаў дэля магчымых іх скарачэньня (разьезды, канцэлярскія выдаткі, штаты, дастаўка, разгрузка, упакоўка і г. д.).

3) Асабліва ўвагу звярнуць на нагрук працаўнікоў яе камерцыйных, так і гандлёвых (на складах, прыказчыкаў, розных агентаў і г. д.). Трэба дабіцца сьварачэньня лішніх штатаў.

4) Вывучыць складаную гаспадарку, радзьянальнасьць пастаноўкі яе, зьвярнуўшы ўвагу на «усупкі, утрускі» і інш., гэтае зьявіны «натуральнае страты».

5) Вывучыць транспартаваньне тавараў, тэхніку водпуску тавараў з крамы—дэля лепшай радзьяналізацыі, спрашчэньня, зьмяньшэньня цэны і г. д.

Вывучыць умовы закупкі тавараў у пачасных контр-агентаў, імкнучыся павялічыць водпуск тавара в першае крыніцы, зьвярнуўшы ўвагу на ўмацэньне транзітнага завозу (без прадажэньня перадачачных інстанцый). У сельскіх мясцовасьцях імкнучыся атрымаць такія тавары, як соль, жалеза, будаўнічыя матар'ялы, хлеб і інш. непасрэдна для спажывецкага таварыства з месца вытворчасці.

6) Арганізаваць абсьледавальныя прадпрыемстваў гандлёвых арганізацый (складаў, магазынаў, пякарняў, і г. д.)

7) Арганізаваць кантрольныя закупкі дэля вывучэньня продажаў звыш вызначанае цэны.

8) Праводзіць правэрку працы праўдэньня аб выкананьні прапаўнічых арганізацый (фабавомаў, эканомкамісіі, крамныя камісіі, арганізацыі друку, рабцоў і сельцоў г. д.) аб упарадкаваньні гандлёвай арганізацыі.

9) Трэба дабіцца, каб у кожнай кааператывнай і дзяржаўнай краме заўсёды быў вывешан на відны месцы прэйс-курэнт цэн на ўсе тавары за подпісам члена праўдэньня, каб на кожных кожах мануфактуры, на кожным прадмеце былі пэцілікі в вызначанай цаной, што даць магчымасьць кожнаму пайшчыку наглядзець за цэнамі.

10) Не павіна зьмяняцца барацьба з перапродажам тавараў яе з боку пачасных працаўнікоў устаноў, так і з боку пайшчыкаў. Належыць дабіцца канчатковага зьнішчэньня працэўніцтва.

Усе гэтыя практычныя пытаньні павіны прыцягнуць увагу нашых грамадзкіх арганізацый.

Наша дзяржаўная і кааператывная тавара-правядзачая сетка яшчэ вельмі дарагая, што ў сваю чаргу вылікае рост рознічных цэн. Выдаткі на яе трэба таксама зьменшыць; трэба дабіцца, каб нашы гандлёвыя ўстановы прывучыліся эканоміць кожную капейку.

Прафэзюры ў сваю чаргу павіны дабіцца, каб прадстаўнікі рабочых арганізацый, што прымаюць удзел у памянэньні вышэй грамадзкіх арганізацый па зьніжэньню цэн, сыстэматычна рабілі справядачы аб сваёй працы, каб маса работчых і сялян ведала аб становішчы справы па зьніжэньню цэн.

I. Адамайціс.

Прыезд у Кішынёў савецкае дэлегацыі.

Жыхарству было забаронена спаткаць дэлегацыю.

ВЕНА, 7-Ш. Румынскія газеты паведамляюць аб прыбыцьці ў Кішынёў савецкае дэлегацыі на пасяджэньне мешанай камісіі, якая будзе, між іншым, абгаварваць пытаньне аб рэпатрыяцыі ўцекачоў. У дзень прыезду савецкае дэлегацыі вуліцы Кішынёва былі перапоўненыя паліцыяй і ахранінікамі, каб не дапусціць маніфэстацый жыхарства ў гонар савецкае дэлегацыі. Дэлегацыя знаходзіцца пад суровым наглядом, і журналістаў да яе ня пушчаюць.

Паказчык культурнага росту.

(Пытаньне аб якасьці прадунцыі).

У першыя гады мірнага будаўніцтва край здавольваў свой вялічэны годад на тавары. У гэты час пытаньнем аб якасьці тавараў мала хто цікавіўся. Тавар драмі в пад варстату, на гледзачы на яго якасьць.

Аднак ужо ў апошні год становішча востра зьмянілася. Асабова і гаспадарчая культура сьцьвярджае павялічэньне. І вось яшчэ нядаўна спажывец ў зьвязку з вострым таварным годадам не зварачваў увагі на некаторыя недахопы, якія зараз вельмі перажываюць таваравароту. Несадольнае патрабаваньня спажывца якасьці і асартымантам ня выклікае ўжо шалёнага шуканьня тавараў, а наадварот, дае стрыманы выжыдальны настрой. Гэтыя новыя рысы ня толькі шырокага спажывецкага рынку, але і вытворчага попыту (у тым ліку і з боку самагужнікаў) сьведчаць аб уздыме агульнае і гаспадарчае культурнасьці жыхарства.

Што ў нас было да гэтага часу? Вёска амаль што ўсёды сьядзела ў пацёмках, ці паліла лучыну, бо дрэннымі былі ляпыны, шкло, а яшчэ горшыя кнаты.

Вёска шукала добрых запалак, а трапляла на тавар в вялікім процантам браку. Ня бачыла вёска ні добрае перапы, ні добрага алоўка. Нават крамнінаю, выраб якое наладжан у нас ня так дрэнна, мы часта не маглі здавольць вёску, якая ня вельмі капрызліва ў сэнсе якасьці. Вёска атрымлівала, напрыклад, бязь толькі аднаго гатунку (Стандарт № 2). Раней купіла яе, пасяля спяніла. У выніку—затаварваньне. Далей,—парэаль.

Вёска больш спажывае цёмныя колеры. Ён пасылаюць сьветлыя. Сьветлы пархаль хутчай марэецца, яго трэба часцей мыць. Вёска спыніла набываць гэты пархаль і ў выніку—затаварваньне. Вёска, ня кажучы ўжо пра горад, патрабуе зараз дабротнае, хоць і даражэйшае, заўнанае тканіны, патрабуе сукна.

Тое-ж і в гарбарным таварам. Раней вёска і горад мірыліся в падешваю, хоць яна была і ня моцная, трэскалася, тавар быў нераагладжаны, не адсартаваны. Ня лепш справа і в абуткам: скарпі чуліся з усіх бакоў—нізкі пад'ём, шырокія носы і г. д. Зараз такі тавар зьнікае з рынку, на яго няма спажывца.

Далей, мы давалі селяніну сельска-гаспадарчыя прылады і машыны, але ад іх селяніну была адна толькі бяда: прылады ламаліся, бо хутка знашваліся, машыны і часткі да іх пры самым пачатку працы адмаўляліся служыць. Сваімі сіламі і сродкамі селянін скарыстаць іх ня мог, а майстроў і інструктароў амаль што ня было. Сяляне, не звачаючы на патрэбу, пачалі больш отрымана набываць машыны, і ўжо летась на складах валежалася сельска-гаспадарчых машын і прыладаў на 40 мільёнаў рублёў. У апошні час мы маем некаторае дасягнэньне ў сельска-гаспадарчым машынабудаўніцтве і лік сялянскіх скаргаў на недабраякаснасьць машын і прыладаў зьмяніаецца.

27-га сакавіка 1925 году Савет Працы і Абароны ўхваліў сьласці пры прэвядуьме ВСНГ СССР спецыяльную нараду па палешаньні якасьці тавараў. Гэтая нарада выпрацавала шмат мерапрыёмстваў да палешаньня якасьці прадунцыі і на гэтай аснове праводзіцца праца па фабрыках і заводах. Але гэтага аднаго мада. Патрэбна арганізаванае ўздзейнічэньне спажывца на вытворчасць. Барацьба за якасьць ужо праводзіцца, але праводзіцца поўстыхійна. Трэба шырай разгарнуць фронт гэтае барацьбы, палыбіць яе, зрабіць больш арганізаванай. Мы праводзім шалёную барацьбу за зьніжэньне цэн. Гэта, зразумела, вельмі важная задача. Але трэба зразумець тое становішча, што ў сучасны момант ўжо дрэнная якасьць тавару ня толькі не палыбляе сувязі гораду з вёскаю, але затрымлівае разьвіцьцэ сялянскае гаспадаркі, павялічвае сярод сялянства навіы да старажытных прыёмаў вядзеньня гаспадаркі. Зараз трэба да гэтае справы прыцягнуць усю нашу арганізаваную савецкую грамадзкасць.

Ф. С.

«ура» на адрасу прысутных казакоў, якія спачувальна аднесліся да сабраўшыхся.

25 лютага (10 сакавіка).

Бюро ЦК Расейскай С.-Д. РП(б) ад імя Пецярбургскага камітэту выпусціла баяную лістоўку да работчых в заклікам устрайваць сацыял-дэмакратычныя камітэты па заводах, райнах, гарадох і вобласьцях усёй Расей, вёсцы барацьбу з самадзяржаўем шляхам усцагульнае забастоўкі, мітынгаў, дэманстрацый і заклікаць да гэтае барацьбы сялян, гараджан і салдат. Праклямацыйныя заканчыаецца словамі: «наперадзе барацьба, але нас чакае верная перамога. Усе пад чырвоныя сьцягі рэвалюцыі! Прэч парскую манархію. Няхай жыве дэмакратычная рэспубліка! Няхай жыве 8-гадзіны працоўны дзень! Уся намешчыцкая зямля—народу! Няхай жыве братэрства работчых ўсяго сьвету! Няхай жыве Сацыялістычны Інтэрнацыянал!»

У Пецярбурзе распачалася ўсеагульная забастоўка работчых, да якой далучыліся ў працягу дня і вучні вышэйшых навуцальных устаноў. Дзесяткі тысяч грамадзян і грамадзянак зьбіраюцца да паўдня в Казанскаму сабору і прылягаючым да яго вуліцам. Робяцца спробы ўстрайваць мітынгі, дэманстрацыі, адбываецца рад сутычак з паліцыяй. Каля помнікі Аляксандру III выступіае рад прамоўцаў.

Пачынаецца страляніна з боку паліцыі. Адзін з прамоўцаў падае паранены. Ёсьць і забіты. Быў забіты прыстаў. У гэты дзень былі паранены—паліцэйстар Шалфееў і некалькі іншых паліцэйскіх чыноў. У жандараў відалі ручныя гранаты, патарды і бубэлькі. Войскі вывучылі пасьпянасьць, а часта і неадпрімаць да паліцыі. Казакі, калі конная паліцыя пачала страляніну ля помнікі Аляксандра III, далі залп у паліцыю, і яна прымушана была ўцячы па Ганчарную вуліцу.

Начальнік Пецярбургскага ваеннага воўкруту Хабалаў абвэсціў, што калі 27-П(13-Ш) работчы ня прыступяць да працы, то ўсе навабраныя дасрочныя прызываў 1917, 1918 і 1919 гадоў, якія карыстаюцца адерочкамі, будзь прызваны ў войска.

Ранішнія газеты вышлі ня ўсе, вчэрня-ж зусім ня вышлі. А 5-й гадзіне вечара Хабалаў пастаў у стаўку Наптаверху шыфрованую тэлеграму, у якой, між іншым, піша: «Натоўп расьсеян. У падаўжэньні непарадкаў, апроч Пецярградзкага гарнізону, прымаюць удзел 5 эскадронаў 9-га запасага коннага палка в Краснага Сяла, сотні лейб-гвардыі сводна-казацкага палка в Паўлаўска і выклікана ў Пецярград 5 эскадронаў гвардзейскага запасага коннага палка»: Міністр унутр. спраў Пратапопаў, в свайго боку, тэлеграфаван у стаўку Ваейкаву, што да спынення далейшых непарадкаў вайсковае начальства прымае энэргічныя меры, і што ў Маскве спакойна».

Каля 9 гадзін вечара Хабалаў атрымаў перададзёную па простаму проваду ў генэральны штаб тэлеграму: «Павелеваю заўтра-ж спыніць у стаўцы непарадкі, недапусцімыя ў цяжкі час вайны в Нямеччынай і Аўстрыяй. Мікалай II». Хабалаў сьлікаў начальнікаў вучасткаў, камандзіраў запасных часьцей, працятаў ім атрыманую тэлеграму і завіў, што неабходна ўжыць апошні сродак: калі натоўп агресьўны (наступальны), адкрываць па ім агонь пасяля трохзавога сыгналу; у іншых выпадках—далей дзейнічаць кошыніцай.

У ноч на 26-П(11-Ш) ў розных частках гораду яшчэ было арыштавана каля 100 чалавек, членаў розных рэвалюцыйных арганізацый, у тым ліку 4 члены Пецярбургскага Камітэту Рас. С.-Д. Р. П. (бальшавікоў) і гаспадар кватэры Куклін.

Царыца Аляксандра ў працягу дня пастала свайму мужу ў стаўку дзьве тэлеграмы і ліст. У адной тэлеграме гаворыцца, што ў горадзе ўсё спакойна»,—у другой (вчэрняй) ужо, што «зусім нядобра ў горадзе». У канцы ліста яна піша: «Работчым проста трэба сказаць, каб яны ня ўстрайвалі стачак, а калі будуць, дык пасылаць іх у кару на фронт. Зусім ня трэба страляніны, патрэбен толькі парадак, і ня пушчаць іх пераходзіць масты, як яны гэта робяць. Гэта харчовае пытаньне зводзіць з розуму».

У САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ.

МЕРА „БУЛАЎСКАГА“.

(Раванічы, Чарвоннага р. Менскай акругі).

— Ці чулі, мужчыны, — звярнуўся стары Рывор да грамады мужчын, якая стаяла на вуліцы, — гэта-ж дровы будуць вазаць у Раванічы ў Астравы, кажучы, што добра будуць плаціць.

— Справа добрая, — адгукнуўся нехта з грамады, — за зіму заробім на соль.

У Піліпа Зяневіча, стопроцэнтнага бедняка, якому ня ручыліся коні, ён ула ў галазе: — цяпер час падзарабіць, за क्या траба выплаціць у крэдытнае т-ва, а грошай няма.

Пачаліся дні цяжкай працы для раванцаў і для іншых вёсак. Дровы траба ўперад вытравляваць з лесу дамоў, на што таксама ідзе ладны час. Потым, досыць траба выехаць, каб ужо даваць 20 вёрст і пасьпець да вечару ў Астравы.

Конь у Піліпа стары, а дарога ўся у калдабоінах, дзе толькі выбоіна, конь ня хоча ідуць, а калі палужыцца — завертня рвецца. Тады зьнімаў дровы і ўкручваў новую завертню, іноў складывай дровы...

Але самае цяжкае і крўдзанае — гэта ў Астравах.

Дровы ўжо прывезены, але іх траба здаваць. «Госпадину» Булаўскаму, загадчыку Жодзінскай ветлі, які ня глядзячы нават на каспёр складзеных дроў, пачынае крычаць, што дровы дрэнна складзены. Пачынае мерыць дровы і кожны раз у Булаўскага не хапае меры.

Зяневіч ужо як стараўся шчыльна зладзіць дровы, а ўсё-ж такі за некалькі месяцаў яму недамерылі каля 1,5 сажні, як-жа можа быць інакш?

Гр. Булаўскі ня мужык які небудзь, ён чыноўнік, яму траба жыць, як належыць «парадачнаму» чыноўніку старых часоў, а таму Зяневіч павінен плаціць Булаўскаму падатак. А такіх Зяневічаў ёсць шмат і на іх можна добра зарабаць.

А што на гэта кажучы сяляне? А тое, што «ўлада патурасе такім машыннікам і што праўды цяжка дабіцца».

А мы кажам, што праўда ёсць і што гр. Булаўскі атрымае па заслугах, ваўку адальшчца авечыя сьлёзы.

К. І.

Царкву — пад школу.

У в. Лапацічах (Слуцкі р.), да гэтага часу няма асобнага памяшкання пад школу, а дзеці вучацца ў наймай сялянскай хаце. Карысьць школы вядома кожнаму, а за гэтым пабудова будынку для школы перад лапаціцкамі паўстала ўва ўсю шыр.

І вось аднойчы... у бурнай сялянскай хаце ў дыму-тумане адбываецца агучны сход сялян... Пытаньне аб пабудове школы...

Дойгі абмеркаваны... спрэчкі... і ўрэшце пастанова: «просім уладу дазволіць узяць у наша распараджэнне старую царкву, што ў в. Баслаўцах, для пабудовы школы».

Коратка і ясна... І дзесяткі каравых рух падпісалі далую пастанову...

Асьцюк.

3 вясковых лістоў.

— Кешка жывецца беднякам в. Гаішча (Заслаўскі раён).

Даўно ўжо траба было правесці землярэформаванне, але сельсавет на готу справу глядзіць скрозь пальцы.

Калі прысылаюць з раёну якія-небудзь адносіны аб землярэформаванні, сельсавет накладвае резолюцыю: «у нас першача».

А беднага спадзценца, што сельсавет расказваўшыцца... Селянін.

— У в. Хатляны, Шацкага раёну праведзены трохтыднёвы сельска-гаспадарчы курсы.

На курсу ў сярэднім штодзень наведвалася 60 чалавек.

На курсах выкладалі веды па жывёлагадоўлі, палівадзелу і садоўніцтву.

На працягу трох тыдняў праводзілася паказальнае кармленне 4 кароў, якія пачалі даваць малака ўдойчы больш.

Сяляне курсамі задаволены і цяпер кажучы: «хочаш малака — даглядай карову так, як раіць аграном».

Ліхтар.

— 25 лютага пачаліся перавыбары Шацкага РКМ. Старшыня Хатлянскага с.с. — канцэлярыю на зямлі ў Шацкі.

Цяляны тры дні быў замкнуты наш сельсавет. Дзямлі гадзінамі чакалі сяляне «начальства», прышоўшы за 10 вёрст, але ніхто ня ведаў, куды яно дзелася, бо старшыня забавіўся даручыць сельсавет свайму намесніку і нават не абвясціў аб сваёй адлучцы.

Гэтага не павіна быць.

— Сяляне в. Дубовае (Самахваловічы р.) некалькі разоў прасілі сельсавет, пісалі ў друкаваныя газеты, каб да іх наведзуся, хоць раз, аграном, але апошняга сяляннам набачыць за цэлы год не ўдалося.

Зараз сяляне суседніх вёсак рыхтуюцца да вясёльнай сяўбы, а ў нашай вёсцы ніхто ня ведае, як і што пачаць.

Алеся Плыт.

Яшчэ адно дасягненне.

(Мазырскай акруга).

Мінулы год у нашай акрузе характарызаваўся значным узростам наймай работнай сілы. На 1 лістапада 1926 г. па даных акр. прафсавета лічылася працуючых на найму да 10 тыс. чал., а на 1 лістапада 1926 г. — 12.000 чал. — рост на 20 проц.

І параўнаўча з гэтым павялічваюцца лік працоўных калектываў, якія займалі амаль што галоўнае месца ў барацьбе з беспрацоўем. Гэта пацвярджаецца ростам працоўных калектываў. У працоўныя калектывы ў 1925 г. было ўдзянута 33 проц. беспрацоўных, а ў 1926 г. — 52 проц. У 1925 г. па працоўных калектывах было выплачана каля 70.000 руб. заробтнае платы, а ў 1926 г. 101 т. р. Рост амаль што у паўтары разы.

Звыш таго, працоўныя калектывы займаюць даволі важнае месца ў справе дастаўкі на мясцовы рынак тавараў — так, у 1924-25 г. яны рэалізавалі тавараў на 197.000 р., а ў 1925-26 г. — на 242.000 р.

І нарэшце яны падрыхтоўваюць добра кваліфікаваных работнікаў, а таксама і цэлыя прадпрыемствы для гаспадарчых органаў (перададзена 7 працоўных калектываў з 60 работнікамі).

Бязумоўна, у рабоце працоўных калектываў сутракаюцца асобныя недахваты ў выніку іх фінансавай слабасці, незабяспечанасці сырыяна і інш.

Але ўсё-ж такі нельга ня вітаць пастановы акруговага выканаўчага камітэта аб дазволе Мазырскаму кіраўніцтву працоўных калектываў адчыніць у г. Мазыры 3 наступныя працоўныя калектывы: гэта вырочна-банатны, панчошны і працашны.

На ўсе гэтыя працоўныя калектывы Наркампрацы БССР асыгнавана 12.000 руб., з якіх 6.000 р. кіраўніцтвам працоўных калектываў ужо атрымана, а 6.000 р. маюць быць атрыманы ў сакавіку м-цы бягучага году.

Зваротных сродкаў патрабуецца на гэтыя працоўныя калектывы па вылічэннях акруговай плянавай камісіі 5.750 р.

Збыт прадукцыі вытворчасці гэтых калектываў цалкам забяспечаны на мясцовым рынку — сырына для першых двух працоўных калектываў ёсць у бліжэйшых да Мазырскай акругі мясцовасцяў поўнасьцю, а патрэба ў працашнай адчуваецца ўжо даўно.

Уся прадукцыя гэтых працоўных калектываў па сабекошту вылічаецца ў 54.000 р. па прадажнай цене ў 58.500 руб., такім чынам мяркуецца атрымаць прыбытку ў 3.900 р. па даных акруговай плянавай камісіі.

Такім чынам, апроч дапамогі беспрацоўным будуць больш поўна скарыстаны мясцовая сырына і задаволены мясцовы рынак.

М. П.

На раённых зездах саветаў.

Без нацыянальнай розніцы.

(Чачавічы р., Магілёўшчына).

На працягу 4 дзён, з 20 па 23 лютага, ўключна працаваў раённы зезд саветаў. Дэлегацы зезда з вялікай увагай аднесліся да вырашэння пытаньняў, якія стаялі перад зездам.

На было відаць той нацыянальнай розніцы, як, скажам, у Польшчы.

Дэлегацы розных нацыяў: беларусы, яўрэі, паліакі, расейцы і латышы аднагодна вырашчалі справы, накіраваныя на ўзмацненне гаспадарчага і культурнага будаўніцтва нашай вёскі.

У спрэчках па дакладах выказвалася на 18-20 чал. і кожнаму не хапала ўстаўленых па рэгламанту 15 хвілін.

Асабліва цікавіліся дэлегацы працай акрвыканкому і райвыканкому. Сяляне ўказвалі, што

па крмінальнаму кодэксу слаба караюць зладзей і забойцаў, што кодэкс у гэтым месцы траба пераглядзець. Таксама дэлегацы адзначылі, што траба пераглядзець сыстэму сельска-гаспадарчага надатку, бо пры цяперашняй сыстэме часта звалняюцца ад уплаты тыя гаспадары, якія могуць плаціць і наадварот.

Выказваліся аб неабходным правядзенні землярэформавання, мелірацыі, аб пабудове ў раёне фанэрнай фабрыкі, цагельняў і інш.

Гаварылі дэлегацы і аб тым, каб пашырыць правы сельсаветаў і райвыканкомаў, аб зьніжэнні цені, палепшэнні становішча школі і хат-чытальняў.

У новы склад РКМ і раённай камісіі абраны кандыдаты, вылучаныя фракцыяй зезда.

Т. Язковіч.

Кампанія ў распале.

ладзіць аўтабусны рух. Адбудоваць летні театр.

Будаўнікі:

— Пашырыць сетку крам ЦРБ на акраінах. Пашырыць вытворчасці бетоннага заводу.

Пабудоваць купальні.

Вось прыблізны характар дадзенаў, што ўносіліся выбаршчыкамі ў наказ.

Кандыдатуры ў дэпутаты гарсавета абгаварваліся вельмі сур'ёзна. Але больш усяго праходзілі кандыдатуры, рэкамандаваныя партэйчэкамі.

Прадвыбарчая кампанія зараз у самым распале.

Міх. Ланда.

Садова-агародныя гаспадаркі ў Случчыне.

Да гэтага часу ў складзе дзяржаўнае зямельнае маёмасці Случчыны было яшчэ шмат беспрацарных садоў і садова-агародных гаспадарак. Гэтыя гаспадаркі эксплуатаваліся праз здачу ў арэнду, але з гаспадарчага і агрыкультурнага боку гэта было ня зусім мэтазгодна.

Садкі гэтых наогул вельмі дрэнныя, слабаўраджайныя і даюць нязначны прыбытак. Скарыстанне гэтых гаспадарак дэля паказальных мэтаў з прычыны нязначнага іх разьмеру зусім нямэтазгодна і пры існуючым парадку эксплуатацыі і гэтыя гаспадаркі ўсё больш зьнішчаюцца.

Прымаючы ўсё гэта пад увагу, прэзідыум Слуцкага АБК на пасяджэнні 18 лютага г. г. загадаў з заключэннем акруговай плянавай камісіі аб ліквідацыі наступных садова-агародных гаспадарак акругі: Карытнае, Макраны, Гудевічы, Дружаны, Чырвона-Слабодзкага раёну; Быстрыца, Цехава, Свідвічы, Пасейкі, Заракаўцы, Гвадзіны, Калічышча, Пшыводы, Вязубікі і Каралін (Капыльскага раёну), якія не адпавядаюць самым патрэбным умовам для свайго разьвіцця і вельмі запущаныя.

Прэзідыум АБК прызнаў патрэбным ліквідаваць таксама вучастак дзяржаўнага лугавага фонду Дзякавічы-Вічыны, агучнаю плошчай 400 дэс. Гэты вучастак знаходзіцца паміж зямель бліжэйшых вёсак, сяляне якіх адчуваюць вялікую патрэбу ў сенажаці і штогодна сяляне гэтых вёсак карыстаюцца вучасткам, біруючы яго ў арэнду, значная аддэлясць гэтага вучастку ад іншых масываў акругі не дае магчымасці палепшыць яго і скарыставаць больш менш рацыянальна.

Прызнана таксама патрэбным ліквідаваць заводскі вучастак Гудевічы з прычыны поўнай ліквідацыі бровару, які там быў, а таксама з прычыны таго, што бліжэйшы пасялкоўцы ня поўнасьцю задаволены зямлёю і адчуваюць у ёй вялікую патрэбу. Гэты вучастак павінен быць разьмеркаваны сярод гэтых пасялкоўцаў.

Для прывядзення ў жыццё ліквідацыі значнага вышэй вучасткаў утворана спецыяльная камісія з прадстаўнікоў: акруговага выканаўчага камітэта, акруговага зямельнага аддзела, акруговага аддзела грашовых спраў і адпаведных раённых выканаўчых камітэтаў.

А. М.

Рыхтуемца да вясны.

(Ліст з Бабруйшчыны).

«Васна — зіму зорміць», — ёсць такая прыказка на вёсцы, а пагатаму падрыхтоўка да вясны зьяўляецца асабліва важным момантам на ўсёй нашай сельска-гаспадарчай працы. У нашай акрузе гэта падрыхтоўка да вясны распачалася сваячасова. Добра прапрацавана пытаньне вясновай пасіяноў кампаніі, выпрацаваны поўны плян мерапрыемстваў, якія мяркуецца правесці па акрузе ў галіне сельскае гаспадаркі гэтага вясной.

Па пляну маршуецца павялічэнне яравога пасяўнога кліна супроць леташняга году. Калі летась яравым збожжам было засеяна 187810 дэсяцін, дык у бягучым годзе маршуецца павялічэнне яго на 20639 дэс. або 12 проц.

Прымаючы пад увагу мясцовыя эканамічныя ўмовы па намечанаму пляну прадугледжваецца штогодна павялічэнне пасеву тэхнічных культур, а таксама пасеву розных траў. На гэтую мэту ў бягучым годзе вызначаюцца спецыяльныя крэдыты на здавальненне бліжэйшага сялянства насеннем гэтых культур. Усяго мяркуецца здабыць для бягучага пасеву 1090599 кілёграмаў насення траў.

Гэтае насенне будзе адпущацца бліжэйшаму насельніцтву ў крэдыт і на розных льготных умовах, для чаго будзе адпущаны крэдыт у суме 120 тысяч руб.

Здавальненне с-г. прыладамі.

Усяго па акрузе мае быць загатоўлена да пачатку пасеву 7879 плугоў, 327 барон, 1259 авучнікаў, 2 трактары і шмат іншых сельска-гаспадарчых прыладаў. Гэтыя прылады, таксама

які і насенне, будуць адпущацца насельніцтву на льготных умовах і ў крэдыт. На гэтую мэту сельска-гаспадарчы банк набывае крэдыт у суме 75 тыс. рублёў. Апрача таго, у мэтах большага здавальнення бліжэйшага сялянства сельска-гаспадарчымі прыладамі, сельска-гаспадарчыя склады таксама мяркуюць непасрэднае прадстаўленне дробнага крэдыту бліжэйшаму сялянству.

Угнаенні і работная жывёла.

К сяўбе будзе загатоўлены 96173 пуд. тамашняга, 6778 п. касцяной мукі, 44849 п. каляйнай солі і шмат іншага ўгнаення. Штучнае ўгнаенне, а таксама і сродкі барацьбы са шкоднікамі, чаго загатоўляецца таксама ў дастатковай колькасці, будуць у першую чаргу адпусцацца каапераванаму насельніцтву, а таксама землярэформаваным. На гэтую мэту таксама мяркуюцца атрымаць крэдыту ў суме 10 тысяч рублёў.

Недахват у работнай жывёле па акрузе пакуль што яшчэ значна адчуваецца ня глядзячы на тое, што штогодна прымаюцца меры да паступовага яго зьнішчэння. Сялёта намечана на 80000 тысяч рублёў крэдыту закупіць да 800 гадоў работнае жывёлы (коняў). Крэдыты на гэтую мэту будуць выдавацца бліжэйшаму насельніцтву, а таксама крэдытным таварыствам.

Зерначышчэнне.

На справу зерначышчэння зьвернута акрва асабліва ўвага. Прапаінавана на месцы ўсімі сіламі дапамагаць сялянству ў справе зерначышчэння, даючы ў карыстанне сялян усё

машыны, які маюцца у тых ці іншых арганізацыях і ўстановах акругі. Працуюць па акрузе са сьнежня месца 92 дзяржаўныя зерначысьціцельныя машыны і апрача гэтага мяркуецца здабыць у хуткім часе яшчэ 36 машын. Апрача таго, да зерначысьціцельнай справы прыцягваюцца ўсе іншыя машыны акругі, так, што ўсяго па акрузе маецца да 200 машын. Усімі машынамі мяркуецца ачысьціць 620 тысяч пудоў рознага насення.

Пратраўліванне насення.

У гэтым годзе будзе праводзіцца над лезунгам «масавая пратраўліваньня». Для гэтага на месцы дадзены пранавы райаграномам, а таксама і сельсаветам аб прыняцці неабходных мер да прыцягнення ўсяго сялянства да гэтай карыснай справы. Для гэтай мэты Наркамземам адпущана будзе 89.504 пуды фармаліну. Скарыстаць яго на ўсё сто процантаў, — стаіць галоўнаю мэтою с'яголетняй пасяўноў кампаніі, бо ў мінулым годзе пратраўліваньне насення не прыняло належнага напрамку і частка фармаліну засталася не скарыстанай.

Культывіроўка пасеву.

Культывіраваць пасевы, наступова пераходзіць ад старога дэдаўскага «ручнога» пасеву да пасеву селілкавае радовае, — ёсць адзін са спосабаў, спрыяючы павялічэнню ўраджаю. Вось пагатаму акруговым зямельным аддзелам і мяркуецца скарыстаць у бягучую пасяўную кампанію ўсё пасяўныя машыны акругі для с'ялянскіх пасеваў.

Можна спадзявацца, што ўсе гэтыя мерапрыемствы дадуць сельскай гаспадарцы нашае акругі значную карысьць.

Алеся Дамброўскі.

Аб гразі, школе і лесе.

(3 райён, Случчына).

Рэгістратар і прадстаўнік выбарчай камісіі...

Найбольш зьяўляецца жанчыны, якія больш...

Нарэшце прадстаўнік выбарчай камісіі абвясціў...

Гэты пункт аб дворніках прымаецца пасля...

Чаму ніхто не зьявляе ўвагі, што на акраінах...

Толькі і чуюм сярод шуму асабліва выгукі...

У наказ уносіцца дабаўка—зьяўнуць асабліва...

У нас адчынена школа—за гэта шчырае дзякуй...

Трэба дапамагчы пабудавань новаю школай...

Яшчэ выказваецца некалькі чалавек па гэтым...

Дабаўкі яшчэ ў наказ, што трэба на акраінах...

У гарсавет абраны 1 партыйны, 1 сябра саюзу і 1 жанчына.

Д. Б.

Тратуары, брадзячыя жывёлы і Чэмпэрлен.

(Случч Акрфінадзела).

Акрфінадзелу трэба было абраць 2 таварышы...

Прысутнічала на сходзе, па даведцы сьврата...

Вылучаны 2 тав. аднагалосна былі выбраны ў гарсавет.

Абгаварэньне навазу прайшло досыць актыўна.

Ухвалілі аб тым, каб дэпутаты давалі справядзачы...

Найбольш увагі прыцягнулі справы камунальныя і дабрабыт гораду.

Вось, галоўным чынам, аб чым выказваўся сход:

Дамы, тратуары, заборы, прыналежны камун. аддзелу...

Жыльлёвы крызіс у горадзе вялікі. Каб зацікавіць насельніцтва к будаўніцтву, трэба...

Чыгуначнікі на сходзе.

(Мясцом № 2 службы тэлеграфу, энэплекатэі і аховы.)

Не ў паршчыню клябу імя «Леніна» Зах. чыгунак...

На перавыбары зьявіцца павінна было 377 чалавек...

Надходзіць ужо вясна, зазначаюць далей чыгуначнікі...

Да гэтага часу ня была наладжана яшчэ справа хуткай перавозкі...

У новы гарсавет абраны сябрамі: т. т. Валковіч, Камлюк...

Л.-и. М.

пашырыць на гэту мэту Kredytavanne, водпуск...

Літароў на вуліцах мала. Па магчымасьці на акраінах...

У нашых калектывных майстэрнях замест падшвы...

Трэба так размыржаваць сямігодкі, каб можна было...

Выказаліся таксама аб дэкарэтыўных насаджэньнях...

Пасля абгаварэньня наказу не забылі і аб тым, што...

Сход вынес рэзалюцыю пратэста супроць ангельскай...

Справа пажарныя.

Гарадзкая пажарная наманда і трубячысты, Менск.

У дзяжурным пакойчыку, сьціплым на выгляд, з ложкамі...

Спрэчкі былі доўгія і цікавыя. У выніку выйшла...

У 1-ю чаргу павінна быць наладжана водадаснабжэньне...

Былі і іншыя дабаўленьні да наказу. Пашырыць барацьбу...

Пасля спрэчак прыступілі да выбараў. Кожную кандыдатуру...

У гарсавет выбран т. Шаўчыч (сябра КПБ, брадзячэйстар 2 дэпа)...

Стары.

Даць дзецям у школах гарбату бясплатна.

108 рабочых-харчавікоў прыйшлі на выбары 61 чал. г. в. 55 проц.

Тав. Гурэвіч, які упаўнаважаны выбарчай камісіі, адчыняе сход...

Трэба зьменшыць апэтыт прыватных гаспадарчыкаў...

Камгас павінен наглядзець і прымушаць прыватнага...

Электрычныя ўводы ў рабочыя кватэры рабіць у раскладку...

У школах даць дзецям гарбату бясплатна. Пасля ўсіх гэтых...

Пасля ўсіх гэтых гэтага галасаваньня ў новы гарсавет абраны...

Ганаровым сябрам гарсавету абран старшыня гарадзкой...

Дайце больш дзіцячых садоў.

Гулка гучэлі жаночыя галасы ў сценах клябу будаўнікоў...

Некаторым «бяспраўным» асобам быў паказан (тажсама пад музыку!) «ад варот паварот».

Кожны пункт разьдзелу наказу абдумвалі і «ўзвешвалі»...

Дасьледваць кватэрную нужду. Уплатіць жытую плошчу ўстаноў.

Будаваць танныя дамы для рабочых. Прымусяць прыватных...

Адначасна прызначана неабходным утварэньне на акраінах...

Пасля доўгага галасаваньня ў новы гарсавет абраны...

На другім месцы пасля драматычнага гуртка знаходзіцца...

Апошнія месца, аказваецца, займае ліспункт. 400 няписьменных...

Культмагія ўжо ровныя меры прымае, а з вучобай...

Трэба біць трывогу. Маладыя тэкстыльшчыкі.

Мне прыйшлося абегчы амаль усе цэхі і быць ізноў аглушаным...

Трэба было даведацца, як працуе фабрычна-завадзкая школа.

50 чалавек. Раніцай і днём у варштатаў. Вучацца на...

Фабзайцы на «Дзвіне» баявыя. У большасьці камсамольны.

Мы ўжо даўно сябе адчуваем сталымі рабочымі. А нас вось...

Таму белы лён будзе выпускацца з «Дзвіны» на доўгімі...

Якім Садоўскі. г. Віцебск.

Белы лён.

(Ад нашага спец. нарэспандэнта).

Знаёмства з географіяй.

Гэта была асноўная мэта майей паездкі—пабыць на «Дзвіне».

Горад даўно за намі. Шырокае сьнежнае поле, сьнег на полі ад наступачай...

У 1925 годзе ішлі аўтабусы. Потым вінулі. Немагчыма...

За чыгуначным палатном—лясок. Стройныя, высокія дрэвы...

А ф-ка. На Беларусі такой і не спаткаеш. Першая. Не ф-ка...

І сапраўды фабрыкай цэлы райён жыве Пралетарска-Слабадзкі.

Раней аваяў Маркаўшчынай. Імем Марка-паслушніка.

Толькі ня ўвесь манастыр. Частка. На надзелях у другой частцы...

Калі няма вентыляцыі. Лён—сыр'ё ф-кі. Белы, белы і мяккі лён.

У адным цэху яго чэпуць. Чэпуць тонкія пальцы спецыяльных машынаў.

Ад сотні машын у цэхах шумна. Ад лёну—сыра. У цэхах...

Яшчэ з гутарак у фабрыке я даведаўся, што з аховай...

Безь цэхі, дзе навал вентыляцыі няма. Ужо ня першы раз...

А пільну многа; ён тоўстым пластом асыдае на машыне...

У 1925 г. фабрыка святкавала свой 25-х гадовы юбілей.

Шмат рабочых зрабіліся героямі працы і атрымалі пажыццёвую пэнсію.

Дарма месца займаюць. Імя Чарвякова. Белы агляд ф-кі...

Разгараецца найцікавая гутарка. Вы хочаце ведаць аб будаўніцтве...

Будавацца пачалі ў 1924 г. 3 кватэрамі страшэнны крызіс...

У самай ляску яшчэ будуюцца рабочы кляб. Імя Чарвякова.

Недзе нават зараз кіно пусьціць. А аб ма-

савой працы і не гаварыце. Няведзі маняхі, што кляб будуюць...

Будоўля новага клябу абыходзіцца ў 35.000 руб. Ужо на «скелету»...

Некалькі дзён таму назад на ф-цы была вялікая падзея.

Не спадэбалася Чарапіцы адна барыкатура ў газэце.

Рабочыя былі абураны. Асабліва рабкоры і рэдкалегія.

Суд наладзілі самы сур'езны. Падсуднай вынеслі выгавар.

Гэта таму, што «Чырвоны факел»—нельга ня любіць.

Разыгрываюць Астроўскага. У фабрыке многа «правядыроў»...

Сярод рабочых «Дзвіны», як і сярод рабочых другіх ф-к...

Рабочыя «Дзвіны» больш за ўсе выяўляюць свае здольнасьці...

Гэта амаль ня гурток, а рабочы тэатр. Мяне вольдзіць на сцэну.

І ўсё сваімі рукамі. Гурток ужо даўно

Супроць бюракратызму.

Рэжым эканоміі ў штодзённай працы.

10 сакавіка

Няўдалы рэжым эканоміі.

Ветрана. Марозна. Весела рыпаць сані па сьнежнаму насыціну. Гучна адбіваюцца крокі пешаходаў. То расонскія асьветнікі сьпяшаюцца ў раённы цэнтр на медыцынскі агляд.

— А што, сябры, добра прыдумала наша «начальства», што зрабіла агляд па раённу?—здаволена зварочваецца маленькая настаўніца да вельмі пажылага настаўніка.

— Вядома, цётка, добра. Ня треба, прынамсі, траціцца на чыгунку да Полацку; а сюды мяне надта-ж добра прывёў і «драўляны кандуктар»—жартуе настаўнік, аспіраючыся на моцную сукаватую палку.

— Вось, толькі-б хутчэй пачаўся гэты самы агляд, дадае ён. А то як занясе мяне «чыгунку да ночы» сьнегам, дык і «кандуктар» не дапаможа. Прыдзеца папаўкам дабрацца да хаты.

У гэты час, на толькі што атрыманых з Масквы ліжах, брва падажджае да гучаючых маладзенькіх адзанаў сэкратар мясцовага асьветнічаў.

— Не хвалойцеся, братцы! кажа ён: «Зараз павінен прыехаць урач: за паўтары тыдні па-ведамлен аб камісіі».

— А вясёла буда, калі і пахвалюемся крыху; гэта-ж адаб'еца на первах, і нас доктар хутчэй накіруе ў дом адпачынку, альбо на курорт,—ізноў жартуе настаўнік, які прышоў за дванаццаць верст і даўно марыць думку падлячыцца на курорце свае аслабшыя лёгкія. Збіраюцца настаўнікі па-аднаму, па-двое; усе лаюць начальства, што блізка зрабіла агляд. Але-ж толькі добра тое, што добра кацяецца. А тут, а тут канчаецца ўсім дрэнна.

Чакалі настаўнікі гадзіну, чакалі другую... трэцюю... чацьвертую... а доктара ўсё няма. Тае і паехалі па сваіх «курортах» і хатах адпачынку» расонскія асьветнікі да наступнага выхадку.

А лічбы такія: 60 асьветнікаў, 60 прапушчаных працоўных дэён; а падводы, а папера, а перапіска—і ўсё гэта кажа той дзядзька, як у Міжні мех.

Дык ці добра гэта, ці не?.. Газета, адважы. Полаччына. Раёны.

С. М.—ў.

Эканомія не за кошт рабочых.

У пачатку пытання штодзёнага правядзеньня ўва ўсёй рабоце рэжыма эканоміі зварачвалася пшат увагі. Была створана грамадзкая думка навакол гэтага пытання, і ў працесе работы мы атрымалі надта добрыя вынікі.

У апошнія часы назіраецца некаторае зацішша ў гэтай справе і ёсьць нават такія выпадкі, калі некаторыя вельмі паспяху адносяцца да гэтай работы.

Як прыклад гэтаму мы маем фабрыку «Чырвоны Іастрычын», напрыклад; далучэньне калкі вады да лёкамобілі і паравой машыны дало эканомію ў 432 рублі, пуск трацід шэйл-машыны памяншае накладныя выдаткі на 33 проц., лепшае карыстаньне сьм'я дало эканомію на 17.778 руб., эканомія на апал, альбумін, акоркі калод выразілася ў 51.895 руб.

З гэтых лічбаў бачна, што работа ў гэтым

напрамку праведзена вялікая, але глыбока ў масы яна яшчэ не пранікла, гэтая работа праводзіцца ў пераважнай сваёй частцы па ведамственнай лініі.

З боку самых віраўнікоў устаноў і прадпрыемстваў іа досыць зьвяртаецца ўвага на тое, што гавораць рабочыя, уяўленьне чаго дало-б карысьці ў рабоце прадпрыемства і падляпшэньні якасьці прадукцыі.

Сярод некаторых рабочых маюцца і цяпер такія думкі, што рэжым эканоміі праводзіцца за ліе пагоршваньня становішча рабочых. Неабходна на прадпрыемствах яшчэ больш растлумачыць задачу рэжыму эканоміі, каб гэтым самым зьнішчыць усе гэтыя думкі і настроі і наогул треба ўзварушыць масы сяброў прафсаюзаў з тым, каб ажыцьці гэтую работу. Б. Ш.

Мазыр.

Дзесяткі тысяч рублёў на вецер.

Практыка працы эканоміі пры савецкіх установах паказвае, што афармленьне таго ці іншага пытання ўтвараецца ня так-то проста.

Дзесяць прыкладу возьмем адно з пытанняў, якія перапрацоўваліся эканомікамі НКФ: пазнаёміўшыся з працай цэнтральнай касы НКФ эканомікамі, а потым і эканомікамі прыйшлі да такога заключэньня, што праца, якая вяртаецца касе, з пасьпехам можа быць пераключана на Менскую прыбытковую-выдатковую касу Акрфа і на гэтым была-б эканомлена досыць значная сума эканоміі—толькі на ўтрыманьне супрацоўнікаў за год каля 12.000 рублёў.

Калі гэтага пастанова была перададзена адміністрацыі дзеля яе ажыцьцяўленьня, то выявілася, што пытаньне аб зьліквідаваньні цэнтракасы, пытаньне ня новае і што яно ўзьнікла каля 2-х гадоў таму, але затрымоўвалася ажыцьцяўленьнем па прычыне, які гаворыць адміністрацыя, адсутчнасьці ў гародзе належнага памяншэньня, дзе можна было б размысьліць арганізацыю прыбыткова-выдатковай касы і, што па гэтым пытаньні, адміністрацыя зварочвалася ў акрэдытацыю і СНК за садаеінічаньнем, але без належных вынікаў. У такім становішчы гэта справа знаходзіцца і цяпер—халі ўсімі і прызнана, што ў НКФ цэнтракаса треба было-б зьліквідаваць, яна існуе і да гэтага часу, выдаючы ў год, з усімі выдаткамі па яе ўтрыманьню, каля 15.000 р.

Умовы працы супрацоўнікаў Менскрафа ў Менску ўсім вядомы—дзённі сядзяць амаль што адзін на адзін, многа даведнікаў, пажкое паветра, дым, шум і гоман многіх дзесяткаў галасоў—утвараюць надта невынаральныя ўмовы дзеля працы, а гэта мае свой уплыў на прадукцыю і якасьць працы апаратаў, адгэтуль зьніжэньні тэрмінаў і г. д.

Вядома, што пры гэтых умовах, павялічвалі цяпер дзёнасьць арганізацыю касы—перадаючы ёй чынасьць

(функцыі) цэнтракасы НКФ і адпавядаючы апарат, было-б неметагодна.

Але над пытаньнем, аб метагоднасьці размысьленьня супрацоўнікаў арганізацыі касы і наогул усяго Акрфа, зьвярталіся яго з пытаньнямі: в аднаго боку—аб зьліквідаваньні цэнтракасы НКФ, а з другога—аб пасьпешным і бязупрэчным ажыцьцяўленьні новай сыстэмы акадэміі рахункаўскасьці ў акрузе, як адміністрацыі НКФ, так Акрэдытацыі і Акрфа, треба такі падумаць.

Адной з канкрэтных працоваў па прафактыве супрацоўнікаў НКФ, калі абгаварвалася пытаньне аб зьліквідаваньні цэнтракасы і прычыны, якія маюць уплыў на магчымасьць яго ажыцьцяўленьня на працягу 2-х гадоў, была такая:

«аслабленьне ў Акрфа для прыбытковай касы палкоў, які цяпер займаюць канцэлярыі самі інспектарскіх участкаў, а апошнія па прыкладу другіх, досыць вялікіх гарадоў СССР і досыць зроблена ў нас у БССР (г. Баўруйс),—размысьліць па адпаведных раённых гарадах, даўшы кожнаму участку адзін-два невялічкія палкоўнікі. Знайсці сем такіх асобных невялічкіх палкоў, чым вялікае памяншэньне для прыбыткова-выдатковай касы, і ў той час падатковы апарат быў бы бліжэй і цясьней зьвязаны з плацельшчыкамі падатку.

Над гэтай прапавою треба належным чынам падумаць і прымаючы пад увагу:

- 1) неметагоднасьць існаваньня ў Менску двух кас.
 - 2) эканомію грошавых сродкаў пасля скасаваньня Цэнтракасы.
 - 3) лепшыя ўмовы працы ў Акрфа, у параўнаньні з цяперашнімі і
 - 4) цясьнейшую сувязь надворнага падатковага апарату з плацельшчыкамі,— зрабіць усё дзеля хутчэйшага ажыцьцяўленьня яе.
- Менск. Г. Д.

Кпіны ці нядбайнасьць?

6-га лістапада 1926 г. Дзяржгандаль зьвярнуўся з хадайніцтвам у Лясное Кіраўніцтва Наркамзему БССР аб зьняцьці забароны на паліваньне на вавэрак.

Гэта было 4 месяцы таму назад. Пытаньне было вельмі важнае, бо многія небеларускія арганізацыі спайноўна вылаўліваюць у беларускіх лясох шмат вавэрак, а беларуская экспартуючая арганізацыя ня мела магчымасьці вельмі загатоўку з прычыны забароны Ляснога Кіраўніцтва.

Прышлося зьвярнуцца за дапамогай у Белнаркамгандаль, які ўхваціў лінію Дзяржгандлю аб зьняцьці забароны.

І вось, пасля 4-х месяцаў, 2-га сакавіка 1927 г., калі сэзон скончыўся і вавэры былі адпраўлены іншымі арганізацыямі, як «Беларускія трафеі» за граніцу, Дзяржгандаль БССР атрымаў ад Ляснога Кіраўніцтва паперку за № 3267, ад 6-га лістапада 1926 г., што «паліваньне на вавэрак на тэрыторыі Беларусі дазваляецца з 1-га сьнежня да 15 лютага».

Вось гэта называецца «хуткасьць і націсь».

На паперку ад 6-ХІ-26 г. адказваюць 2-Ш-27 г. і тады, калі ў лясох Беларусі вавэрак ужо няма.

Што гэта значыць. Кпіны, ці нядбайныя адносінны, ці тое і другое разам.

Гаворым, гаворым аб гібкасці апарату, аб хуткасці выкананьня, і адразу такія вынікі...

Можа для Ляснога Кіраўніцтва Наркамзему БССР напісаны іншыя законы. А. Манін.

На барацьбу з прагуламі.

(Завод «Камінтэрн», Нова-Барысаў).

Былі ў нас частыя прагулы на заводзе і ніякай рады гэтаму не было даць, ня глядзячы на розныя пастановы.

Нічога не дапамагала пакуль не завялі ў влобе дошкі нагляду. На яе заносілі ўсе тры, якія ня прыходзілі на праду (з прычыны 2-3 разы. Разам з прозьвішчам вінаватага малывалася карыкатура, якая мела «прыгожы» выгляд—гэта мяккім месцам на цывік. А калі ўжо хто псыдзіць на цывік, калі над ім пасьмяюцца, яе належыць быць дык ён ужо другі раз гэтага не захоча.

Дошка вядзе барацьбу ня толькі з прагуламі, а нават з цемрай, бо цікавіўшыся дошкай рабочыя больш сталі хадзіць у влобе. Б. Ч.

В. В. ШУЛЬГІН.

Дні*).

Перадапошнія дні канстытуцыі.

1-га сакавіка 1917 году.

Уся плошча паміж крыжамі Таўрыскага дварца набіта людзьмі, Рыжавата-шэра-чорная маса, убраная шыткамі. Салдаты, рабочыя, інтэлігентны... Рэвалюцыйны народ.

Прабываюць праз залі Таўрыскага дварца... Усё тое-ж самае. Усё той-жа нагоўп, усё той-жа мітанг, усё тое-ж вышпё маральным...

Але ёсьць і навіны... За столякмі, прымацьціўшыся дзе-небудзь паміж абшарпаных, калісьці калісьці, сядзяць паненкі-дурэйкі, з выгляду—даштэтыкі, акушэры, фармацэўты, і гандлююць «літаратурай» (гэта былі прадстаўніцы партыйных арганізацыяў Рэд).

У ровных пакоях на дзвярах паперкі з надпісамі... Нейкія «бюро», «установы» з дзікімі назвамі... Як відаць, яны моцна асядаюць... Яны заваўваюць Таўрыскага дварца крок за крокам...

Прабываючы ў кабінэт Радзянкі. Але што-ж гэта? І тут—яны! Дзе-ж—смы?

— Калі ласка, Васілі Віталевіч,—камітэт дзяржаўнай думы перайшоў у другое памяшканьне...

Вось яно—гэта «другое памяшканьне». Два малюпценькіх пакойчыкі ў канцы калідору, насупраць бібліятэкі... дзе ў нас былі самыя якіясьці невядомыя канцэлярыі... Вось адкуль з гэтага часу будзе кіраваць Расейя...

Але тут я знайшоў усіх сваіх. Яны сядзелі за сталом, пакрытым зялёным аksamітам... Пасарод—Радзянка, наўкол іншыя... Керанскага ня было... Раптам дзвяры «драматычна» распахнуліся. Увайшоў Керанскі... за ім два салдаты з вінтоўкамі. Паміж вінтоўкамі нейкі чалавек з пакецікам.

«Трагічна-загадкава» Керанскі ўзяў пакек з рук чалавека... — Можаше ісьці... Салдаты павярнуліся па-ваеннаму, а чмыноўнік проста. Вышлі... Керанскі кінуў пакек на стол, сказаўшы:

— Нашы сакрэтныя дагаворы з дзяржавамі... Схавайце... Іх пранеслі ў міністэрства замежных спраў. І знік таксама драматычна...

— Божа, што-ж мы з ім будзем рабіць? У нас жа нават шафы няма...

— Ведаеш што—кінем іх пад стол... Пад абрусом ані ня відаць... Нікому ня прыдзе ў галаву шукаць іх там... Глядзіце... І пакек нашой пад стол... Залёны аksamітны абрус спусціўся да

*) Працяг. Гл. «С. В.» № 52, 53, 54, 55, 56.

Шульгін, таленавіты журналіст, набыў вядомасьць, як рэдактар чарнасотнішай юдафобскай газэты «Киевлянин». Пасля Кастрычнікавай рэвалюцыі Шульгін, разумеецца, аказваецца ў шэрагах актывіўных белавардзейцаў, у лягеры Дзнікіна, дзе выступае арганізатарам аднаго з атрадаў дабравольскай арміі. Пасля разгрому Дзнікіна і Урангеля ўік заграніцу. Царысь выразна і відэочна выяўляюць нявільчаныя праступленьні белавардзейцаў супроць працоўнага народу Беларусі, яшчэ да лютаўскага перавароту зьдзяўшыся ў адзінадушным імкненьні дапамагчы і падтрымаць трон цара Мікалая. Радзянцыя.

самай падлогі... Якраз самае пахадзячае месца дзеля захоўваньня важнейшых актаў дзяржавы Расейскай.

Ці ёсьць яшчэ гэта дзяржава? Дзяржава гэта, ці аграмадны вар'ядкі дом?..

Радзянка ўвёў нас «у курс справаў»... Ён увесь час вядзе перамовы са стайкай і з Рузскім... Ён, Радзянка, увесь час па протэстаму проваду паведамляе, што робіцца тут, паведамляе, што становіцца з кожнай хвілінай горшае; што ўрад зьбег; што часова ўладу ўзяла дзяржаўная дума ў асобе яе камітэту, але што становіцца не саўсім нятрымвалае, перапрашае, таму, што войскі ўзбунтавалася—не пачынаюцца афіцэрам, а наадварот, пагражае ім; падгоруе, таму, што лобач з камітэтам дзяржаўнай думы вырастае новая ўстанова—«сымканком», які прапучы захаваньне ўладу сабе,—роўнымі спосабамі падрывае ўладу дзяржаўнай думы; патраеца, з прычыны агульнага развалу і з кожнай гадзінай узрастаючай анархіі; што треба прыняць якія-небудзь тэрміновыя меры; што спачатку здавалася, што досыць будзе адказа на міністэрства, але, з кожнай гадзінай маруднасьці—становіцца горш; што вымагаюць растуць... Учора ўжо стала ясна, аласка пагражае самой анархіі... увяснілка думка, што ўсё тэрміны прайшлі і што, можа быць, толькі адрачэньне імператара на карысьць наследніцка можа адратаваць дынастыю... Генерал Аляксееў далучыўся да гэтай думкі...

— Сьвіня раніцоў,—дадаў Радзянка,—я павінен быў ехаць у стайку, каб пабачыцца з імператарам, далажыць яго вялічэству, што, можа быць, адзіны выхад—адрачэньне... Але гэтых мярзавых дэведзіліся... і калі я зьбіраўся ехаць—паведамлілі мяне, што яны загадалі ня выпуськаць поезда... Ня пушыць поезда! Ну як вам гэта падабецца? Яны завялі, што аднаго мяне яны ня пушыць, а што са мной павінен ехаць Чхэйдэ і яшчэ нейкія... Ну, выбачайце, я з ім да гасудары не паеду!.. Чхэйдэ павінен быў ехаць з батальёнам «рэвалюцыйных салдатаў»!.. Што яны там нарабілі бл...

— Хто гэта напісаў?! Гэта яны, бязумоўна, мярзавыя. Гэта проста для немцаў...Прадаецца!.. Што цяпер будзе?—Радзянка бушаваў.

— Што здарылася?.. — Вось працятайце.

Я ўзяў паперку, думваючы, што гэта пракаяманьне... Стаў чытаць... і ў вадох у мяне памудзілася... Гэта быў у будучым вядомы, «загад № 1».

— Скуль гэта? — Раскасеца па ўсім горадзе...на ўсіх сьценях... Я адчуваў, як нейкая рука сьціснула маё сэрца. Гэта быў капец арміі!

Вынікі вараз жа казаліся...Са ўсіх бакоў пачалі даходзіць чуткі, што афіцэраў выганяюць, арыштоўваюць...Афіцэратва пачало кідацца... Многія, бачыцца, прабіраліся ў Дзяржаўную думу...памятаючы хэўнг «дзяржаўная дума не правілае крыві». Другія сталі на нейкаму запараньню зьбірацца ў вало арміі і флёту, на рагу Ліпейнага прапсакту і Кірачэйнай вуліцы...Стала вядома, што каля 2.000 афіцэраў сабралася там і што ідзе насяджэньне...Настрой большасьці «за дзяржаўную думу» і «за парадак». Трэція прыходзілі ў думу і прасілі ўказаньняў...

Настрой горшы ў кожнай гадзінай... З ровных месц паведамлялі аб гвалтах над афіцэрамі...

— Але ўсё-ткі треба было што-колечы рабіць і абавязкова треба было «наладзіць» які-небудзь парадак... Дзеля гэтага перш за ўсё треба было скалясьці ўрад... Я настойліва прасіў Мілюкова, каб ён, урэшце, заняўся сьлісам міністэраў. Урэшце ён «санаўся». Прасеўшы на краючку стала, Мілюкоў напісаў сьліс: Старшыні савету міністэраў—князь Львоў,

- Міністр замежных спраў—Мілюкоў,
- Ваенны міністр—Гучкоў,
- Міністр земляробства—Шынгароў,
- Пракурор сьв. сінду—Ул. Мік. Львоў,
- Міністр шляхаў—інжэнэр Бублікаў,
- Міністр фінансаў—Цярэшчанка.

Увечары дадумаліся запрасіць у «камітэт дзяржаўнай думы» дэлегатаў ад «Вышкакома», каб да чаго-небудзь дагаварыцца. Прышло трое...Мікалай Дзьмітравіч Сокалаў, прысяжым навараны, чалавек вельмі левы і вольны гушы, пра якога казалі, што ён аўтар загаду № 1. Апрача Сокалава, прышло двое. Адзін—у будучым так вядомы Сьняжкоў, другі—Суханаў.

Я ня памятаю, з чаго пачалося. Мусіць іх напраналі ў тым, што яны выдўл падкоп супроць камітэту дзяржаўнай думы, што гэтым яны падрываюць адзіную ўладу, якая мае аўтарытэт у Расейі можа стрымаль анархію.

За іх узяўся Мілюкоў. Ён вымагаў ад іх напісаць адозву, каб не рабілі гвалтаў над афіцэрамі.

Мілюкоў пераконваў, умаліў, заклікаў... Гэта пачнулася доўга, бескадна... Мілюкоў доўга тэргавалася. Ён даказваў, што выбарное афіцэратва немагчыма, што яго няма нідзе ў сьвеце і што армія разваліцца.

Тыя ж тое казалі наадварот, што толькі таі армія добрая, у якой афіцэры карыстаюцца дэвер'ем салдатаў. Урэшце згадзіліся напісаць адозву «каб не забівалі афіцэраў»...».

У гэты час прыхаў Гучкоў.

— Настрой у палкох блэй!.. Я ня лезен, што зараз не адбываецца забойства афіцэраў... Треба на што-небудзь рашыцца... І треба хутчэй... Кожная хвіліна маруднасьці будзе каштаваць крыві... будзе горш, будзе горш...

Ён паехаў.

Радзянка без канца чатаў нам тэлеграмы ад Рузскага і Аляксеева. Аляксееў лічыў патрэбным адрачэньне імператара.

Здаецца, а часьцэрай гадзіне ночы зноў прыхаў Гучкоў.

— Треба дзейнічаць тайна і хутка, ні ў кога ня пытаючыся... Калі мы зробім на вгодзе в сьмі, дык гэта напэўна будзе найменш выгада для нас. Треба паставіць іх перад адбыўшымся фактам... Треба даць Расейі новага цара... Треба пад гэтым новым сьлягам сабраць тое, што можна сабраць... Для адпору!.. Я прапучу неадкладна ехаць да цара і прывезці адрачэньне на карысьць наследніцка... Калі вы вгодны і калі вы мяне ўпаўнаважываеце, я паеду... Але я хачу бы, каб паехаў яшчэ хто-небудзь...

Мы пераглынуліся... Памаўчаўшы, я сказаў: — Я паеду з вамі...

А пятай гадзіне ночы мы з Гучковым селі ў аўтамабіль і паехалі на яго кватэру. Там Гучкоў накідаў некалькі слоў. Гэты тэкст быў складзены слаба, а я саўсім быў вядольным палешчыць яго, бо не ставала сіл.

(Далей будзе).

*) Справа тут, разумеецца, не ў паратунку афіцэраў ад пагалоўнага забойства, якім ім ніхто не пагражаў, а ў адзінасьці ранейшай ваеннай дысцыпліны і стрыманьні ненавіснай для Шульгіна і Мілюкова рэвалюцыйнай «салдаты». Пытаньне ішло аб тым, ці армія вернецца ў распараджэньне буржуазна-абшаранкай калі, ці канчаткова адмідзе ад яе. Прадстаўнікі савету ня выявілі тут неабходнай цвёрдасьці Рэд.

Жыцьцё і праца асьветніка.

(Выходзіць раз на тыдзень па чацьвяргох з удзелам ЦП Саюзу Белпрацасьветы).

Праца Навукова - Мэтадалёгічнага Камітэту пры Наркамасьветы БССР.

Гаворачы аб працы Навукова-Мэтадалёгічнага Камітэту НКК у бягучым годзе, трэба застанавіцца на галоўных, цэнтральных пунктах яго вытворчага пляну. У галіне сацыяльна-тэхнічнай зьяўляюцца: аднакамплектаваная школа, другі канцэнтр і сыстэма падняцьця кваліфікацыі настаўніцтва. Аднакамплектаваная школа, накуль што, складае значную большасьць нашых вясковых школ, што дзякуючы матэрыяльным умовам, будзе існаваць яшчэ не адзін год. Праца ў аднакамплектаванай школе значна розьніцца ад працы ў шматкамплектаваных, (аднаму настаўніку прыходзіцца працаваць разам з 3-4 групамі, вучэбны год, фактычна меншы) а праграма ў нас выдадзена адна. Зразумела, што такое становішча зьяўляецца не нармальным і НКК у гэтым годзе парашыў узаіма за распрацоўку пытання аб зьмесьце і метадах працы ў аднакамплектаванай школе.

Калі мы прыгледзімся да II канцэнтру, то ўбачым, што ён (хаця і ня быў зьвернут пакуль, але ўвагі на яго было вывэрнута мала. Трэба падыйсьці грунтоўна да праграм II канцэнтру. Тут яшчэ шмат чаго няяснага і прыняцовага, як з боку пабудовы праграм (комплексна, або карэляцыйная), так і адносна асобных прадметаў. Ня гледзячы на цяжкасьці НКК спадзяецца к пачатку наступнага году даць поўнасьцю праграмы для II канцэнтру. Да гэтага працы прыцягнута шмат мэтадыстаў і школьных працаўнікоў. Што датычыцца ўзвышэньня кваліфікацыі настаўніцтва, то тут трэба перагледзіць нашу сыстэму для ўнясення ў яе патрэбных карэктыў, каб яна зьявілася паглыбленьнем, а не адмаўленьнем ад таго, што мы давалі настаўніку да гэтага часу, каб грунтоўнасьцю на індывідуальную самаасьвету, яна ня страціла агульных задач, якія сталіся далёка перад настаўніцтвам і школай. Вядома, што змест працы на курсах павінен прыяць

больш мэтадычны ўхіл, але ня трэба таксама і тут перагінаць палку.

Па галіне прафасьветы цэнтральнай задачай НКК зьяўляецца стабілізацыя праграм пэдагэгічнай і арганізацыя «Пэдагэгікума на даму». Праграмы для пэдагэгічных тэхнікумаў распрацаваны асобнай нарадай выкладчыкаў пэдагэгікумаў і прагледжаны прадметнымі камісіямі НКК. Па скажэньні вучэбнага году будуць сабраны водгукі з месц, на падставе якіх праграмы будуць прагледжаны зноў і з наступнаму навучальнаму году мы будзем мець стабілізаваныя праграмы на некалькі гадоў.

Аб пэдагэгікуме на даму падрабязна надрукована ў № 1 часопісі «Асьвета» за 1927 год.

Апроч распрацоўкі мэтадычнымі камісіямі розных пытанняў, па асобных глянках НКК распрацоўвацца пытаньні, якія маюць значэньне для ўсіх тыпаў нашых навучальных устаноў.

Гэтыя пытаньні—аб дысцыпліне і культурных навывах і аб метадах ацэнкі паспяхоўнасьці вучняў і пераходных іспытах. Амаль што ў кожнай навучальнай установе па гэтай пытаньні ёсьць свой падыход, трэба ўвесці ў гэту справу некаторае адзінства і «мэтадычнасьць».

НКК у мэтах перапрацоўкі тых ці іншых пытанняў больш паглыбленым шляхам зарганізавана навукова-пэдагэгічная асацыяцыя, якая паставіла сваёй мэтай аб'яднаньне месцовых навуковых працаўнікоў з пэдагагаў і пэдалягаў на грунце дасьледаваньняў, якія маюць значэньне для вырашэньня пэдагэгічных пытанняў.

Асацыяцыя падзяляецца на 2 сэцыі: пэдаляга-пэдагэгічную і мэдычна-пэдалягічную.

У хуткім часе НКК склікае ўсебеларускую мэтадычную нараду, якая павінна будзе працаваць высунытыя месцамі самай актуальнасьці мэтадычных пытанняў.

К. Г.

Патрэбен школьны лекар.

Сетка культурна-асьветных устаноў у нас в нежым годам расьце і расьце досыць шпарка. Наша школа павінна выхоўваць маладога пакаленьне ў здравым духу. Ці-ж робім мы гэта? Адаз, што робім, але ня цалкам.

Мы выхоўваем нашых дзяцей пачоваму, выхоўваем з іх будучых барацьбітоў за інтарэсы рабочае клясы, праўда, усё гэта робіцца пачовамі пачовамі мы самі ў гэтым кампэтэнтны. Для выхоўваньня нашых дзяцей, мала ім прывыць навывы, навіраваць іх псыхалёгію на пралетарскі шлях мышленьня, ім трэба яшчэ дапамога ў фізычным разьвіцьці, а гэтага ў нашых вясковых школах мы амаль што не даём, так як самі часта ня ўмеем завязаць парэзанана палеца. Нашы мэдыцынскія раённыя ўстановы ня могуць справіцца з прыёмам у амбуляторыі, а аб высььдзе для абгляду школ і гаварыць ня прыходзіцца, і школы па дэламу году застаюцца без мэдагляду. Гэта пытаньне ня вырашаным застаюцца ня можа, мы не павінны лячыць толькі тых, хто аджыў палавіну веку і ў каго

схоты зайшлі ў апошнюю стадыю, мы павінны глядзец на здароўе з маленства і яго выпраўляць.

На 30-40 школ у раёне трэба абавязкова мець школьнага лекара, які-б пераяжджаў ад школы да школы і абглядаў здароўе вучняў-будучых барацьбітоў. Адначасна з гэтым школьны лекар прыехаўшы ў школу зможа аказаць дапамогу селяніну-бедняку.

Але аднаго лекара мала. Лекар зможа быць у школе ня так уж часта. Мэдычная дапамога павінна быць зроблена ў любы момант (розныя здарэньні з вучнямі бываюць часта).

Дзеля гэтага неабходна ў пэдагэгікумах увесці выкладаньне мэдыцынскіх ведаў. Каб настаўнік змог самастойна зрабіць тую ці іншую хуткую дапамогу як вучням, так і сялянам.

І думаю, што па гэтым пытаньню выкажучца і іншыя працаўнікі, а таксама сьвяжучь сваё слова камісарыяты асьветы і аховы здароўя.

Лявонік.

У асьветнікаў Барысаўшчыны.

Самаадукацыйная работа сьведчыць аб пераломе ў пастройна і запатрабаваньнях асьветнікаў. У большасьці раёнаў яшчэ моцна трымаюцца старых гурткоў. Розныя прымусовыя мерапрыемствы МК і раймэбюро яшчэ падтрымоўваюць дысцыпліну ў гуртках, ліквідуючы прычын дабраахвотнасьці гурткавога членства. У адным РМК прапанавалі нават выключыць з членаў саюзу за ненаведваньне гуртка.

У горадзе няма прафэсійных, палітыка-асьветных агульна-адукацыйных гурткоў. Гарадзкія асьветнікі не праўляюць зацікаўленасьці да гэтых пытанняў, што вельмі дрэнна. Няма таксама і арганізаваных індывідуалаў. Тут непачаты куток работы для актыўна АПС, сюды трэба кінуць сілы.

Дом асьветы невялікі. Маюцца гурткі: фізыку, мастацкі, белмы. Гурткі ня клубнага зьместу, а для настаўнікаў школ для падрыхтоўкі да школьных заняткаў. Клубны гуртёк адзі—шахматна-шахматыны маецца на мейце яшчэ адзін-два гурткі. Членаў дому да 50 чал. У работу ня ўцягнуты, ушыбу на работу Дому ня маюць, карысьці ад членства ня бачаць.

Праўленьне Дому неабходна павялічыць клубнае членства, стварыць такія ўмовы клубнай дэмакратыі і масавай работы, пры якіх члены Дому адчуваць сябе поўнымі гаспадарамі ўсёй работы заслухоўвалі справядзачы, накіроўвалі ўсю работу. Зацікавіць неабходна шэрагамі імгот у карыстаньні Домам.

Праўленьне Дому павінна наладзіць масавую работу: вечары, дысцуты, вусныя і сьветавыя газэты, лепцы і г. д. ня толькі ў сьценах Дому, але і ў іншых памяшканьнях, адпавядаючых запатрабаваньням масавых сходаў. Праўленьню трэба вывучыць усё ўказаньні ЦП па клубнай рабоце.

Змест нізавой работы прафкалектываў і гурткоў дае вельмі цікавыя малюнкы. Перш усёго таварышы часта не разумеюць розьніцы паміж прафкалектывам з саюзным членствам і самаадукацыйным гуртком з асобным гурткавым членствам дабраахвотным. Адгэтудь путаніца ў рабоце. На сходзе гуртка разглядаюцца пытаньні бягучай саюзнай работы, а на сходзе калектыву з прафдэлегатам на чале—гурткавыя.

Ёсьць і такія выпадкі. Гурткі аб'яднаюць 10-15 ч. з 2-х—3-х с.-саветаў (што ўжо само па сабе дрэнна), потым па загаду раймэбюро арганізаваны дазяткова мэтадычныя гурткі на тэрыторыі кожнага с.-савету. Гэта ўжо саўсім бязьлітасна. Калі на тэрыторыі с.-савету можна арганізаваць гурток, так няхай ён будзе самаадукацыйным гуртком па ўсім галінах работы, ці яго зусім ня трэба.

Самаадукацыйныя гурткі заслухоўваюць справядзачы загадкаў шкёл і даюць ацэнку іх работы, дырэктывы на далейшы час па сутнасьці пэдагэгічнай работы. Гэта шклюдны адміністрацыйны ўхіл. Гэта ўзурпацыя кампэтэнацыі адпаведных савецкіх органаў. Саюзная лі-

Неабходна дзіцячая літаратура.

Як вядома, абучэньне ў першых двух групам у беларускіх сямігодках вядзецца выключна на беларускай мове. Адгэтудь чытаць вучні гэтых груп маюць магчымасьць толькі беларускія кніжкі. І ёсьць у іх для чытанья «Лемантар» і «Чырвоная Зьмена». А як абстаіць справа з пазашкольным чытаньнем? Надта дрэнна. На кніжным рынку няма ніякай дзіцячай літаратуры для дзяцей маладшага канцэнтру ў узросьце ад 8 да 10-11 год. І справа з агульным разьвіцьцём вучняў I і II груп кепская.

Вясковая школа ў гэтых адносінах знаходзіцца ў умовах больш цяжкіх, чым гарадзкая. Гарадзкі вучань мае магчымасьць вывучаць жыцьцё гораду і на вуліцы, і ў тэатры, і ў кінематографі. А вуды-ж пойдзе вучань вясковай школы? Тут і павінна прысьці яму на дапамогу кніжка, з якой-бы ён і ўбачыў усё, тое, што патрэбна пры распрацоўцы комплексу.

Вучні III і старэйшых груп маюць магчымасьць чытаць кніжкі на расейскай мове, але і там ня ўсё добра. Дзіцячых кніжак аб сучасным жыцьці амаль што няма. А для I-II груп і ніякіх няма. Трэба Наркамасьветы зьвярнуць на гэтае балчаче месца школы сьвятасова ўвагу, трэба прыступіць да працы па складаньню такіх кніжак. Трэба, каб даця ўжо ў школе адчуваць на сабе ўплыў Кастрычнікавае рэвалюцыі больш грунтоўна.

Вучню, які можа ня пойдзе далей гэтых груп вучыцца, неабходна даць магчымасьць пазнаёміцца з тымі бакамі жыцьця, якія блізка яму. Тады і настаўніку лепш будзе працаваць у школе, бо на дапамогу яму будзе кніжка, якая дапаможа лепш разьвіцьцём жыцьцё і тых пытаньняў, якія ставіць яно.

Настаўнік.

Роля клубных гурткоў у саюзнай культпрацы.

Пераход дамоў працаўнікоў асьветы на клубныя раёнкі ўдмае пытаньне аб абгаварэньні і перапрацоўкі клубных пытанняў у саюзных культурнах і праўленьнях дамоў асьветы. Гэтага датычыцца, паміж іншым, і пытаньня аб клубных гуртках.

Зараз стаіць пытаньне, што змяняецца ў рабоце гурткоў пры пераходзе дамоў працасьветы на клубны характар працы?

Неабходна поўна яснасьць у тым, што мы маем на ўвазе, калі ставім пытаньне аб клубнай і гурткавай працы. Дзеля гэтага патрэбна ўстанавіць у чым розьніца гурткавай працы дамоў працасьветы раней і зараз. Дагэтудь ня работа дамоў працасьветы мела прайзводчы ўхіл, так і гурткі і ўся масавая работа насілі выключна пэдагэгічны характар. Большасьць саброў саюзу шэй ў гэтыя гурткі часам пад прымусам і прадурдавалі выключна прайзводчы мэты. Гурткі дамоў працасьветы мелі практычна сэнс перакваліфікацыі і падрыхтоўкі працаўнікоў і аб выніках работы нават даводзілі да ведама асьветных устаноў.

Большасьць гурткоў насілі акадэмічны характар (гурток мастацтва, гурток «ІЗО»—Цэнтр. Дому Асьветы). Характэрнай асаблівасьцю тых гурткоў зьяўлялася замкнутасьць, адарванасьць ад усёго саюзнага жыцьця. Якая-ж роля гуртка пры клубных умовах працы? Гурткі павінны адбываць інтарэсы членаў саюзу і ў першую чару членаў Дому. Гурткі зьяўляюцца сродкам арганізацыі і месцам выхаванья калектыўных навываў. У той час, калі работа акадэмічных і пэдагэгічных гурткоў накіравана выключна на абслугоўваньне інтарэсаў прайзводства, работа клубных гурткоў павінна быць накіравана для інтарэсаў грамадзкага і калектыўнага жыцьця членаў саюзу.

У залежнасьці ад пастаноўкі работы ў якім-небудзь гуртку можа быць характар акадэмічны для школьных мэтаў і характар клубны—для задавальненьня патрэбнасьці вывучэньня з мэтай пашырэньня грамадзкага гарызонту саброў саюзу. Задача клубна-саюзнага гуртка—ўцягнуць другіх саброў і зацікавіць іх гэтай-жа работай. Работа клубна-саюзнага гуртка павінна быць вядома ўсім членам саюзу і клубу. Гурткі могуць быць прадметам абгаварэньня на агульных сходах членаў клубу, дзе можа быць дадзена грамадзкая ацэнка гуртка і высьвядзена значэньне для астатніх членаў клубу.

Каб нашы гурткі змаглі ахапіць усіх членаў клубу, мы мелі-б ідэювую масавую работу.

Б

Становішча і быт Гомельскага белпэдагэгікума.

Пэдагэгікум у зьвязку з далучэньнем Гомельшчыны да Беларусі становіцца асродкам і расаднікам пралетарскай беларускай культуры на тэрыторыі Гомельшчыны. Настаўнікі, якія будуць выходзіць з пэдагэгікума, павінны будучы выліку ролю ў сэнсе пашырэньня беларускай культуры сярод шырокіх мас Гомельшчыны. Большасьць слухачоў тэхнікуму ўжо досыць стала разумею напалітліку партыі і сваю ролю ў гэтым пытаньні, як будучых настаўнікаў. Яшчэ 2-3 гады таму назад у пэдагэгікуме існавалі беларускі гурток па вывучэньню беларускай мовы і драматычны гурток, які вёў шырокую працу ў рабочых клубных Гомеля. Зараз слухачы знаходзяцца ў няспрыяльных матэрыяльных умовах, потым, выносьня на сваіх плячох неспрыстасаванасьці і няўзяку вучэбных плянаў, дзякуючы чаму прадурдавалі працаваць немачыма. У гадоўным будынку, дзе павінна канцэнтравацца, у вачэрні час, грамадзкая праца і праца гурткоў, няма электрычнасьці. Інтарваты перагужаны, санітарныя ўмовы сямья дрэнныя і да гэтага інтарваты раскіданы па ўсім горадзе. Вучэбная праца ідзе на Дальтоплян, але вучэбныя пляны пабудованы так, што палова часу, прызначанага дзеля самастойнай працы слухачоў у лабораторных, ідзе на абмркваваньне іздаваньняў і канфарэнтцыяў, і заданні застаюцца не прапрапанаванымі. Рэжым-жа такі ў тэхнікуме, калі в акадэміпраці не спраўляюцца—дык кідай тэхнікум. У зьвязку з гэтым сярэд слухачоў ёсьць неадаровы настроі.

Інструктар Наркамасьветы, які рабіў агляд пэдагэгікуму, адзначыў у сваіх вывадах, што «неабходна падняць рабочы настрой сярэд слухачоў».

Крыніцай услажнік настроў зьяўляецца і тое, што самадзейнасьць і ініцыятыва слухачоў надта абмяжована адміністрацыйнымі загадамі. Дысцыпліна насалдасца зверху; чуткі аб тым, што зараз прывядзю тэхнікуму ліквідуюцца і будзе толькі адзін «дэрэктар» яшчэ больш запужаў слухачоў. Ёсьць таксама і русіфікатарскія настроі, які сярэд некаторай мяшчэскай часткі слухачоў, таксама і сярэд камсамольцаў.

Ячэйцы КОМ тэхнікуму прадстаіць вялікая праца ў гэтым напрамку; к вялікаму жалю ў гэтай галіне ячэйкай мала чаго зроблена і робіцца. Пэдагэгікуму неабходна перагледзіць свае вучэбныя пляны, больш іх прыстасавач да рэальных магчымасьцяў тэхнікуму, а таксама неабходна даць больш самадзейнасьці і ініцыятывы слухачоўскім арганізацыям.

Г. Г. А.—у.

нія і абавязкі саюзу перад сваім часнам зусім змаваюцца. Настаўнік ня ведае, дзе ў яго начальства па прайзводчай рабоце, ці саюзны ворган, ці савецкі. «Буды пойдзеш, куды па-скардзішся?» Адміністрацыйны ўхіл маецца і ў асобных МК. У плян работы МК уносіцца §: «зьярнуць увагу прафдэлегатаў на арганізацыю прафактыву на мяйсцо і на павышэньне вытворчасьці ў працы», мне казалі, што гэта адносіцца да школьнай працы. Тут прафдэлегат выступае ў ролі інспектара АНА. Гэта роля падабаецца і культкамісіі МК, якая мае на мейце «абгядзеньце ня толькі работу гурткоў, але і работу школ».

Гурткі даюць вельмі значную нагрузку асьветнікам. Напрыклад, Дубаўскі гурток пастанаўіў: «па пэдагэгіцы ўзяць праграму ГСЧ'а і прапрацаваць яе як належа быць. Разгледзець комплексную сыстэму і дзе магчыма правесці яе ў жыцьці». Па палітыцы: разгледзець усёбавава тэорыю капіталізму на Захадзе і Расей. Намечаны плян правесці на працягу аднаго м-ца і г. д. Зусім зразумела, што гэты плян выканан ня будзе.

Неабходна РМК у бліжэйшы тэрмін даць напрак працы кожнаму гуртку па выбранаю ім шляху.

Грамадзкая работа яшчэ не стала на новы шлях згодна пастаноўкі ЦП зьезду саюзу. І МК, гурткі і прафкалектывы нагужаюць, размяркоўваюць грамадзкую работу, падмяняючы адпаведныя зацікаўленыя арганізацыі. На пэдагэгічны калектыву паставіўляюць настаўніку

«Пляўніцай школы даручыць арганізацыю с.-г. гуртка і ліквідуючы напісьменнасьці, Кісялянскай школе—сярод сялянна і ліквідуючы напісьменнасьці» і г. д.

Культкамісія аднаго МК пастанаўляе: «Даручыць райжанарганізатару апрацаваць в наступнаму чацьвяргу плян работы сярэд жанчы» (сяляннае вядома). Там-жа работу сярэд моладзі (сялянскай) і г. д.

Другі МК пастанаўляе: «Даручыць прафдэлегатам (як новы від прафсаюзнай работы) складзіць зборнікі песень, казак і прыказак, прыцягнуцьшы да гэтай работы настаўніцтва». А што датычыцца да розных дабраахвотных вобчэстваў, асобна Проч напісьменнасьць, тае тут разьмежаваньня паміж імі і культкамісіяй МК амаль што няма.

АПС патрэбна як найхутчэй скончыць арганізацыйны перыяд новай пастаноўкі самаадукацыйнай работы, наладзіць кансультацыю, ліквідаваць адміністрацыйны ўхіл у нізавых арганізацыях. Паставіць на новы шлях грамадзкую работу. Больш увагі масавай культасьветнай рабоце ў горадзе.

Барысаўская арганізацыя здарова. Пад добрым кіраўніцтвам. Адчуваецца аўтарытэт саюзу. Маецца актыў, які гэты аўтарытэт і прапагандольнасьць саюзу гэтрымоўваюць. Падкрэсьленыя недахопы ліквідуюцца. Маюцца ўсе дадзеныя скаваць, што барысаўцы не на апошнім месцы. На падставе маючыхся дасягненьняў, арганізацыя ідзе ўперад.

Ц. Ахрамовіч.

МУЗЫКА-КІНО.

ПАСЬЛЯ ТРОХГАДОВАГА ПЕРАПЫНКУ.

Тры в лішнім гады Віцебск пасля ад'езду ў РСФСР таленавітых дырыжораў Малеко і Арбеніна на меў свайго сымфанічнага аркестру. І вось пасля трохгадовага перапынку за арганізацыю сымфанічнага аркестру ўзяліся 2-гі Белдзяржаўтэатр, Кіраўніцтва аркестрам узяў на сабе прыхаўшчы з Ленінграду (цяпер дырыжор БДТ-2) тав. Пітгар. Аркестр склаўся з мясцовых аркестрантаў БДТ-2, яўрэйскай аперэты і лепшых вучняў Віцебскага музтэхнікуму (усяго 40 асоб).

У канцы лютага пацягнуліся віцебскія любіцелі класічнай музыкі ў касу БДТ-2 за білетами, і першы сымфанічны канцэрт прайшоў бадай пры поўнай залі.

Праграма канцэрту складалася з незакончанай сымфоніі Шуберта, твору Барадзіна «В средной Азии», уступу да оперы «Хаваншчына», сымфоніі Калінінкі і сольнага сьпяваньня сцэны пьесы з оперы «Евгений Онегин» артысткай Несьмірэнка пад акампаьнтам аркестру.

Можна з упэўненасьцю сказаць, што з задачай адпаведна свайго праграмай і выкананьнем, сярэдняга слухача, аркестр больш чым справіўся.

Найбольш аркестру ўдалася выканаць ў 2-м аддзяленьні сымфоніі Калінінківа. Наглядалася надзвычайна зыгранасьць аркестру, скованата волія палачкі дырыжора.

Слухаўся лёгка і з увагай твор Барадзіна «В средной Азии» і сымфонія Шуберта.

Першы сымфанічны канцэрт пакінуў пасля сабе добрае ўражаньне ў віцебскіх слухачоў. Такія канцэрты БДТ-2 будзе цяпер наладжваць рэгулярна. Трэба толькі да праграмы канцэртаў, дэя большага зразуменьня выконваемай праграмы, дадаваць, як гэта ў многіх мейсцах практыкуецца, тлумачэньні.

Мін. Таў.

«КОРАБЛЬ НА МЕЛИ».

(Кіно «Чырвоная Зорка».)

У сувязі з тым, што Белдзяржкіно ставіць найлепшыя савецкія фільмы ў новым тэатры «Культура», «Чырвоная Зорка» пачынае хірэць. За некалькі апошніх тыдняў мы бачылі ў гэтым кіно выключна вядомыя сьвятыя, якіх ніколі гэты тэатр ня ставіў.

Тані-ж і чарговы нямецкі «баявік» — «Корабль на мели».

Наогул, трэба адзначыць, што марскія фільмы ў гэтым годзе ўвайшлі ў моду, асабліва гэта датычыцца амэрыканскіх. Немцы ў сваім жадацьні каніраваць гэтую амэрыканскую моду, калі судзіць па «Корабле на мели», вельмі далёка адшлі ад Амэрыкі. У гэтай фільме не адчуваецца ні амэрыканскага размаху, ні дынамікі, ні марскога жыцьця і рамантыкі. Вельмі слабая таксама і тэхніка.

Сюжэт карціны «Корабль на мели» крыху адрозьніваецца ад сюжэтаў іншых буржуазна-сантымэнтальных нямецкіх і амэрыканскіх фільмаў. Канец не зьяўляецца тыповым для амэрыканскіх карцін, у якіх заўсёды праводзіцца думка аб «брацтве» і «раўнапраўі» беднага і багатага. «Корабль на мели» малое ярава адвартнае: сьм рыбакі хоча ажаніцца з жанчынай «із сьвета», якая «захопілася» ім, але на сваю прапанову атрымлівае ў адказ толькі насмешку: ня сьцея свінным рыкам у валавы рад.

На працягу ўсёй карціны адчуваецца некаторая сымпатыя аўтара да свайго героя-рыбака, але разам з гэтым, сацыяльны бок нідзе не падкрэсьліваецца.

Разьвіваецца сюжэт вельмі вала. Ня глядзічы на тое, што некаторыя артысты выконваюць свае ролі вельмі добра, фільму гледзіш блз усякай цікавасьці.

У ВСНГ БССР.

Аб'яднаньне «Лесбелу» і «Гомлесу». У звязь з далучэньнем Гомеля і Рэчыцы да БССР утварыўся паралельна ў працы двух гаспадарчых органаў — «Лесбелу» і «Гомлесу», якія атрымліваюць сыравіну з адной базы і рэалізуюць сваю прадукцыю на адных рынках. Каб зьнішчыць гэтае ненармальнае становішча і скараціць адміністрацыйныя і накладныя выдаткі, прэзыдыум ВСНГБ ўвядуў хадайніцтва пераў Эканамічнай Парады БССР аб аб'яднаньні гэтых двух трэстаў у адну гаспадарчую адзінку пад агульнай назвай: «Дзяржаўнае Аб'яднаньне Лясной, Экспартнай і Дрэвапрацоўчай прамысловасьці Беларусі». (Скарочаная назва «Лесбел».)

Новы шклянны камбінат мае будавацца ў Гомелі. Спецыяльны прадстаўнікі ВСНГБ робяць там досьледы і распрацоўваюць праект пабудовы камбінату. У Гомельскай акрузе ёсьць багатая база для гэтай галіны прамысловасьці (торф, крэда), а таксама адпаведныя транспартны ўмовы.

Экспэдыцыя ў Аршаншчыну і Калініншчыну ў бліжэйшыя дні выедзе ад ВСНГБ. Экспэдыцыя зробіць досьлед і вывучэньне залежаў вальны з мэтай пабудовы там у сёлётнім годзе вапальнага заводу.

Новы будаўнічы сезон павінен пачацца не пазьней 15-га красавіка. Усім трэстам ВСНГБ запрапанавана парупіцца аб сьвачасовай загатоўцы будаўнічых матэрыялаў, абсталяваньня, аб зладжэньні праектаў і ўважлліваць будаўнічых работ тэхнічнымі работнікамі. Адказнасьць за выкананьне будаўнічай праграмы ўскладзена на дырэктароў трэстаў і гаспадарчых адзінаў.

Будаўнічых работ на 286.505 руб. мае выканаць сьлёта Белдзяржспірт. Галоўным чынам, будуць рабіцца капітальныя рамонтны ў 24 гарэльніх. З гэтай сумы 30.000 руб. асыгнаны на кватэрнае будаўніцтва для рабочых і 22.000 руб. на палешаньне стану аховы працы.

Міжнародны дзень жанчыны ў Менску.

НОВАЯ ЖАНЧЫНА.

Дом асьветы яшчэ з 7-ай гадзіны вечара пачынае запаўняцца жанчынамі. Пажылыя ціха чакаюць пачатку сходу, а моладзь гарэзліва шчабеча.

У буфэце назьбіралася шмат жанчын. Буфэтчыца голасна выклікае: «Жанчыны, сёньня наша сьвятая, усе прадугты сёньня прадаём вам па сабекошту».

Адна старая кабетца звяртаецца да свайго суседкі:

— Я дык ужо свайму старому сказала, што няхай не чакае на мяне, няхай сам ставіць самавар, а я пайду на наша «бабскае» сьвята. Я ўжо аджыла свой век, хутка пад бярозы паеду, а ўсё-ж-такі задаволена цяперашнімі парадкамі. Гэты-ж мой чалавек, як быў маладым, крый божа, як муштравуў мяне, калі вышэ, тады хоць жыўцом лезь у дамавіну.

А куды пойдзеш скардзіцца?

— Я яму паказала-б—заўважыла жанчына гадоў пад трыццаць—памуштравуў бы ён мяне...

Клюб саюзу харчавінаў запоўніўся да адказу. Сёньня сабраліся сюды пераважна хатнія работніцы. Чырвоныя хусткі маладых, белыя і шэрыя пажылых надаюць сходу нейкую стракатасьць.

На трыбуне маладая дзяўчына.

— Таварышы-жанчыны!—завывінеў у залі не высокі голас:—сёньня наша жаночае сьвята, —сьвята, калі жанчына можа падагуліць нашы дасягненьні. Мы ўжо вырасьлі і з кожным годам рабіліся больш сьведомымі...

— Я дык сёньня не варыла абеду, гаспадыня адпусціла мяне з 2-ой гадзіны дня, —запахтала дзяўчына ў чырвонай хустцы свайго суседкі, пажылай кабетцы.

— Балазе цяпер, —заўважыла кабетца, —вось даўней, дык было пекла служыць. Была барыня, як уэрхуаецца, як пачне грызціць за кожную дробязь, дык хоць вазьміды ў проламку галавой. А цяпер..., цяпер працую толькі 8 гадзін, маю асобны пакой, 2 тыдні штогод водпуску.

— Я дык на час водпуску выяжджаю дамоў у вёску пажаць.

Клюб будаўнікоў запаўняецца пераважна кабетамі яўрэйкамі. Сходзіць не пачаўся. Кабеты разьбіваюцца на групы.

— Мой чалавек, —чуваць з адной групы—сёньня—няньба: няхай ведае, як гадаваць дзяцей, —смяячыся заявіла маладая жанчына з падтрыжжанымі валасамі.

... Але вы паслухайце, чуцно з другой групы, —як я свайго чалавек на вучыла есьці трафное мяса; вы-ж ведаеце, як дорага каштуе кашэрнае мяса. —Не дачкаюць твое бакі—думаю я сабе, —каб мяснкі нажываліся на нашай дурноце, а майі сям'і прыходзілася гадаваць.

— Ну, а як цяпер гадуецца твой муж? —запыталася ў «трафной» жанчыны яе суседка.

— Нічагусэнкі, здароў—адказала першая.

ХРОНІКА.

Айруговы зьезд саветаў. Зьезд саветаў Менскай акругі распачнецца 29-га сакавіка.

Сэмінары для настаўнікаў школ павышанага тыпу і рабочай моладзі арганізаваны ў Менску. У сэмінары навучаецца 30 чалавек.

Вясеньнія вакацыі. Вясеньнія вакацыі для гарадзкіх сям'ёхгодак будуць сьлёта з 1-га да 10-га красавіка. У сельскіх школах вясеньніх вакацыяў ня будзе.

Конкурсы на лепшы плякат. Галоўналітасьветы даручыў Віцебскаму мастацкаму тэхнікуму правесці конкурс на лепшы плякат да 10-й гадавіны Кастрычнікавай рэвалюцыі. Лепшыя плякаты будуць выданы.

На 25 проц. кожны год будзе павялічвацца сетка лікунятаў. Праз пяць год лікункты ахопяць усёх найсьменьшых БССР.

Дасьледаваньне мясцовай прамысловасьці. Сьлёта Менскі АВК мае пабудаваль 80 сьмаліраў, 1 пэмантова і 1 крэдавы завод (у Койданаўскім раёне). Апроч таго, вывучаецца пытаньне, ці зьяўляецца мэтагодным для мясцовай прамысловасьці пабудова новых млыноў.

Нарада па барацьбе з пажарамі. Галоўная Управа Кінаўнальнае Гаспадаркі склікае на 14-га сакавіка нараду ўсіх акруговых загадчыкаў пажарных аддзяляў. Нарада мае абмеркаваць шэраг мерапрыёмстваў па барацьбе з пажарамі.

Прывілеі перасяленцам. Да гэтага часу членамі яўрэйскіх перасяленчых т-ваў не маглі быць былыя гандляр, пазбаўленыя выбарчых правоў.

Народны Камісарыят Юстыцыі вярз растлумачыў, што паліцэйныя катэгорыі асоб маюць права стаць членамі перасяленчых т-ваў.

Работы на Асінаўскіх балотах. Прэзыдыум ВСНГ паставіў назначыць галоўным кіраўніком работ на Асінаўскіх балотах інжэнэра Алейнікава. Інжэнэр Алейнікаў вярз працуе ў «Глявэлектры» і вядомы, як добры працаўнік.

—нават цяпер сам дзівіцца, як да гэтага часу мы пільнаваліся цёмных забабонаў. І марылі гадамі усю сям'ю.

Так будзеца новы быт, быт здаровы, быт новай, волнай, савецкай жанчыны. К. І.

Дзякуючы ЛЕНІНУ.

Гэта было 7 лютага, калі вячэрні змрок пацяў ужо ахапіваць сходы і пакоі Наркамюсту. Стувалі дзьверы. У разьдзявальні ледзь пасьпявалі прыймаць вяртэу.

Шырокая зала судовых пасяджэньняў, звычайна дэзэліта-хмурая, —сёньня адбівае ўрачыстай высельсць. Тут—сход жанчын.

Сход пачаўся ўступным словам т. Барначова і дакладам пам. пракурора т. Гард. Гард—пам. пракурора—жанчына. Жанчыны з захапленьнем слухалі «свайго аратара»...

— Жанчына—пам. пракурора!.. Наша сястра!..

Пасьля дакладу—прывітаньні.

— Дзякуючы Леніну і савецкаму ўраду, —каза жанчына з падшофнае вёскі, —і мы сталі людзьмі. Цяпер мужчына і жанчына—роўныя. Гэтыя простыя, бясхитрасныя словы сустракаюцца гураганам воплескаў.

Жанчына крыху сароміцца і сядзе за стол. Чым жа закончыўся вечар?

А вось: камсамольская ячэйка паклапацілася аб гэтым. Камсамольскія падрыхтавалі гучарыстычны календар. Плянэры—балет, на падабенства «Вальпургіевай ночы».

Далей—адбылася ўрачыстая перадача 6 акцябр у плянэры. Зьвінеў плянэрскі барабан. Жанчыны адбылі рукамі «туш».

ЖАНЧЫНА ІМКНЕЦА ДА АРГАНІЗАВАНАЕ ПРАЦЫ.

Клюб Менскага стр. палка хутка папаўняецца жонкамі каманднага, палітычнага і чырвонаармейскага складу. Сёньня жанчыны сьвяткуюць сваё сьвята, сьвята міжнароднага дня жанчын.

З дакладам аб міжнародным дні жанчын выступіла тав. Кантаровіч, якая абмалявала гісторыю жаночага руху.

У спрэчках шмат жанчын жаліліся на тое, што яны ня маюць магчымасьці працаваць у гуртках пры клубе палка, што праца сьрод жанчын не вядзецца. Сход ухваліў прасіць клуб палка зарганізаваць гурткі, праводзіць даклады і інш.

Вечар закончыўся кіно-пастановай.

С. Івашка.

Адчыненне абыяў.

На Аляксандраўскай вуліцы адбылося ўрачыстае заснаваньне дзіцячых асьляў, якія адчыняцца праз 2 месяцы.

Бесплатныя абеды.

250 беспрацоўных матак атрымалі бясплатны абеды. Прыблізна столькі-ж жанчын атрымалі бясплатныя білеты ў ляўні.

Вечар-канцэрт.

У асялях № 6 быў наладжан да матак канцэрт з вячарай. Кожнае дзіві атрымала на пакеціку з гасцінцам.

За нязьніжэньне цэн — ліквідацыя.

Блонскае крэдытнае сельска-гаспадарчае т-ва, Менскае акругі, перавысіла гранічныя надбаўні на 20 проц.

За гэту справу т-ва ліквідуецца, а праўленьне т-ва прыцягваецца да судовай адказнасьці.

Фізукультура.

Запрашэньне лейпцыгскіх футбалістаў. ВСФКБ узяў пытаньне перад Чырвоным Спорттэтрам аб дазволе наладзіць футбольны матч паміж беларускімі і лейпцыгскімі футбалістамі. ВСФКБ ужо даўно трымае сувязь з рабочымі фізукультурнымі арганізацыямі Нямеччыны.

Водная станцыя. На арганізацыю Гомельскай воднай станцыі адпущана 1000 руб.

Пабудоўка станцыі пачнецца вясною.

Рыхтуецца да вясны. Менскі акруговы аддзел фізукультуры распачаў абсьледаваньне спартыўнай працы ў раённах акругі.

Галоўная мэта абсьледаваньня—падрыхтавацца да летняга спартыўнага сэзону.

Беларусія фізукультурнікі ў Ленінградзе. На ўсесаюзныя спаборніцтва на паякнай вазе ад ВСОР выязджае 7 чалавек. Спаборніцтва адбудуцца ў Ленінградзе ў канцы сакавіка.

Судовая хроніка.

Забойства брата.

Паміж братамі Пётрам і Янкам Баранамі (хут Міхалкава, Лагойскі р.) на грунце паделу зямлі і масамасьці часта адбываліся спрэчкі. 17-га кастрычніка 1926 году Янка распачаў сварку з жонкай Пётра за карову; у часе гэтай сваркі Пётра схаліў сякеру і дзума ўдарамі разьбіў галаву Янку, які на месцы памёр.

Менскі акруговы суд прыгаварыў Пётру Барана на восем год зьявонленьня з суровым адмежаваньнем.

На грунце зьявоннасьці.

Тр-я Антон Касабуцкі (хут. Чэпын, Узьдзенскага р.) два гады зьяўляўся да Марылі Дубавіч, з якую і думаў пабрацца. У апошні час Касабуцкі пачаў заважаць, што Марыля аддае больш увагі Міколу Харчтончыку. Касабуцкі рашыў адмасьціць.

31-га кастрычніка 1926 г., калі Марыля разам з іншымі хвалямі і дзяўчытамі ішла на вяселье ў вёску Пясочнае, Касабуцкі ўгаварыў Марылю пасьдзец трохі ў лес. У часе адпачынку Касабуцкі спытаўся ў Марылі, каго яна больш кахае, і пачуўшы адказ, што ёй больш падабаецца Харчтончык, схаліў Марылю за горла і задушыў.

Менскі акруговы суд прыгаварыў Антона Касабуцкага на 8 год зьявонленьня і пазбаўленьня правоў ў працягу 3-х год.

Здарэньні.

У Згарада хата, нонь і ўся маёмасьць гр-кі Марты Гей з хутару Касцюкоў, Зямбінскага р. Па падарэньню ў падвале Кр. Вышук затрымаў Н. Гель.

Забілі гр-на Мансіма Вязовіча з хутара Купель, Барысаўскай акр. Забойства ўчынілі 9 асоб: Міхася і Юлія Зубры, Міхася і Пётра Драздовічы, Якуб Вязовіч, Станіслаў і Міхася Пучкоўскія, Адам Грыдзюшка і Данат Падлошкі. Трое з забойшчы затрыманы.

Абрабаамі гр-на Ф. Аўчыньнікава, які схаў па дарозе Лель—Камель. На Аўчыньнікава нападзі 3 узброеныя бандыты і забралі ў яго 143 р. 45 кап. 200 штук абаранкаў, шубу ды інш. рэчы. Па падарэньню ў грабяжы затрыманы 2 асобы.

АПАВЯШЧЭНЬНІ.

— Дом Прац. Асьветы—10-Ш. Спэтакль—«Дочка генэрал губернатра»—дармоны для членаў Дому. Вілеты—у канцэртнай Дому.

— 11-Ш. Вечар-канцэрт для групкомаў. Вілеты—па групкомах.

— Сёньня а 7 гадз. увечары ў Дому Асьветы склікаецца сход прафактыву (сьбры МК, камісіі, дэлегатаў і г. д.), групкомаў саюзу прадаўцы №№ 3, 4, 5 і 6.

— Сёньня а 7 гадз. увечары ў Дому Асьветы склікаецца сход прафактыву (сьбры МК, камісіі, дэлегатаў і г. д.), вучкомаў прадаўцы МББ і Заход. чыгунак і МК Дзяржаўн. Вілэагкі.

ПАПРАўКА.

У № 55 газэты «С. Б.» у адзеле хронікі ў замечанні пад загалоўкамі «Новы член Вярхоўнага Суду» павіна быць надрукавана: «Прэзыдыум ЦВН БССР аслабаніў тав. Карачына ад абавязнаў члена Вярхоўнага Суду Рэспублікі».

Адказы рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА.

ЗГУБЛЭНЫ:

— Сяброўскі білет за № 9216, выд. Сячэўскім адд. саюзу працаўнікоў зямлі і лесу Яблоўскаму Н. кв. 3457.

— Лічная кніжка № 766 Няхай Бабіч кв. 3462.

— Пасьведч. а хваробе, выд. Чэрвенскім павет. ваеннамам. Жукюўскаму А. Я., кв. 3462.

— Лічная кніжка, выд. Чэрвенскім павет. ваеннамаматм Ладуцько Я. К., кв. 3462.

— Лічная кніжка за № 815, выд. Лябанскім РКВ нарадж. 1900 г. Дрэва М. С., кв. 3463.

— Лічная вучотная карт., выд. Гравоўск. ВВК у 1919 г. нарадж 1900 г. Місючанка І. М., кв. 3464.

— Асабовае пасьведчаньне за №1438, выд. Магілёўскім с.сав. Узьдзенскага раённ Шпакоўскай М., кв. 3465

— Лічная вучотная карт. нарадж 1893 г. Лаханскага В. І. кв. 3466.

— Пашпарт, выд. Койданаўск. местач. нов. саветам Кукіс Х, кв. 3467.

— Кааперат. кніжка, выд. МПРК Орача Р. В., кв. 4461.

— Вучотна-конская кніжка, выд. Койданаўскім РКВ Сініла В., кв. 3467.

— Вучотная кніжка, выд. Хутарскім ЭВК Казко І. А., кв. № 3462.

— Кніжка дапрымуўн. № 465, Астаўнак В. Я., кв. № 3462.

— Сяброўскі білет ЛКОМБ за № 6772, Сабалеўскага К., кв. 3462.

Table with 2 columns: Category (Беларускі, Дзяржаўны, Яўрэйскі, Кіно, «Культура», «Пралетары», Кіно «Чырвоная Зорка») and Program details (Чачьвер, 10-га сакавіка. БАЛЕТНЫ ВЕЧАР. 1, «Вальпургіева ноч», з оперы «Фауст», музыка Ш. Гуно. 2. «Палавецкі отан», з оперы «Князь Ігар», муз. А. Бородин. 3. Экоцэнтрычныя танцы. Пачатак а 8 1/2 гадзіне. Пятніца, 11 сакавіка «Сьвята ў Касрылаўцы». 3 аўторка, 8-га сакавіка, 3-я і апошняя «Місс Менд» у 7-х частках. Пачатак сэзонаў: 1-га—у 7 гадз., 2-га ў 8 гадз. 45 мін., 3-га—у 10 гадз. 30 мін. 3 паводу выключнага посьпеху в 9-га сакавіка штодня—2-я сэр'я «Місс Менд» а 5 з пал. г. в. па вьбіжаных цэнах (усе месцы 15 і 20 к.) 3 прычыны вайнага посьпеху «СПИД». 1-я сэр'я яшчэ будзе дэманстраванаца 4 дні. (8, 9, 10 і 11-га сакавіка). Нямецкі баявік. «КОРАБЛЬ НА МЕЛИ». Мастацк. кіно-драма ў 6 частках. Звыш праграмы—справаздача аб дзейнасьці Менскага гарсавету